

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiuu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strad. Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani: și timbru de 60 bani

Întâmplări

de

mare însemnătate.

În vara aceasta se petrec lucruri mari în politică, cum rar se întâmplă, ca să se petreacă atâtea deodată și toate de mare însemnătate. Nu la noi, în lăuntru țării noastre se petrec aceste lucruri, ci în afară, unele mai aproape de noi, altele mai departe, dar' cu ele avem încă și noi legătură și din mersul lor putem trage învățături bune. De aceea e bine să fim cu luare aminte la ele.

Cea mai nouă și tristă întâmplare este, că regele Italiei, *Umberto* a fost omorât în Monza, Duminecă seara, în 29 Iulie c.

Regele, după cum se vestește, a căzut jertfă unui *anarchist*, care a mărturisit, că l-a ucis din *ura*, *ce o are față de așezămintele monarchice*, adică față de așezămintele țărilor cu împărați sau regi în frunte. Această mărturisire ne arată, că ce scop urmăresc anarhiștii și de ce își îndreaptă armele lor ucigașe împotriva capetelor încoronate. Încep adică de sus, dela cei mai înalți reprezentanți ai *formeii de stat de acum*, pe care voesc să o schimbe. Jertfa cea mai nouă a anarhiștilor este acum regele *Umberto*.

O altă întâmplare, a cărei mers s'a început de câteva zile, este căsătoria regelui Sârbiei, *Alexandru*. Căsătoriile domnitorilor stau în cele mai multe cazuri în legătură cu politica și cu deosebite interese politice-familiale. De obi-

ceiu este regula, că un domnitor își ia soție de seama lui, adică tot din o familie domnitoare. Prin aceasta intră în legături mari și ridică puterea și vaza tronului. Regele Sârbiei *Alexandru*, a făcut altcum. El și-a ales de soție o văduvă, femeie frunțasă, dar' tot nu de seama lui. Tatăl-seu, fostul rege *Milan*, precum și sfetnicii tronului, ministrii, au voit să împedecă această căsătorie, dar' n'au isbit.

Urmarea a fost, că *Milan*, care nu era în Sârbia, deocamdată nu se mai reîntoarce acolo și a abzis de postul de comandant al armatei, ear' ministrii au abzis dela posturile lor și regele *Alexandru* numai cu greu a putut afla alții. Ministrii vechi au abzis de temere, că poporul nemulțumit cu căsătoria, va face răscoală.

Asemenea s'a gândit toată lumea la început. Și în adevăr, că dușmanii familiei regale — și de acestia sunt mulți în Sârbia și în afară — vor a se folosi de nemulțumirea din Sârbia, ca să răstoarne familia domnitoare de acum sau să-i strice. Regele *Alexandru*, afară de ministri, a dat de mulți nemulțumiți, oficeri din armată și frunțași, pe cari acum îi delătură și prigonește. Unii zic, că aici e la mijloc și amestecul Rusiei, ca să aibă înriurire în Sârbia. Se poate însă întâmpla o răscoală, chiar din partea armatei și atunci regele *Alexandru*, ajuns la nenorocire să va căi, dar' prea târziu, de pasul seu nesocotit. Lucrurile, ce se petrec acum în Sârbia, ne interesează și pe noi, fiindcă Sârbia e vecină cu împărăția noastră și ori-ce om e îngrijat, când vede, că e aproape să iee foc casa vecinului seu.

Dar' să mergem mai departe. Un alt eveniment, început mai de mult, dar' care și acum e în curgere, este *răsboiul între Buri și Englezi*, despre care s'a scris mult. Sunt 10 luni de când s'a început acest răsboiu și Englezii cu mari efortări au învins, dar' nu de tot. Buri încă n'au descurajat, căci *un popor brav nu desnădăjdueste ușor*. Ei luptă și acum, hărțuesc pe Englezi și nădăjduesc, că tot își vor pute păstra, baremi în parte neafirmarea.

În sfârșit un mare lucru, poate cel mai mare dintre toate, se petrece în *China*. Chinezii s'au răscolat împotriva străinilor, îiucid și alungă din împărăția lor. Despre trimișii statelor europene, nici până acum nu se știe, că trăesc sau sunt omoriți. La ori-ce întâmplare statele europene nu pot lăsa lucrul într'atâta și de aceea toate trimit soldați în *China*. Se zice că în curând oștile europene, adunate la *Tin-Tien*, vor pleca spre capitala *Peking*. Chinezii însă se pregătesc și ei, își adună oști și de nu se vor pleca, se poate naște în departatul Răsărit un uriaș răsboiu, cum de mult nu s'a mai văzut. Ba se poate întâmpla, ca din pricina Chinei să ajungă în dușmănie și unele puteri europene între olaltă, când apoi și noi am fi mai deaproape interesați.

Aceste sunt întâmplările, ce se desfășură acum, afară de lucrarea păcii, de *esposiția din Paris*, deschisă în primăvară și despre care am scris la timpul seu.

FOITA.

Primiți sfatul bun.

Povestire de *Ioan Bochiș*, preot.

(Urmare și fine).

Preotul ca om deștept de-a una i-a spus, că ea pentru bărbatul seu nu-i datoare să plătească și mai ales pentru datorie de beaură — din averea sa nimic. Se și apucă a o mângăia pe biata *Dochiță* — între altele dându-i sfat, că numai decât să meargă la oraș la un avocat, care primindu-i cauza o va scoate din nevoie.

Dar' nana *Dochiță* se temea de fișcarăși, și i-a răspuns la preot: Îți mulțumesc, domnule părinte, de sfatul cel bun, dar' la procator nu mă duc, că mă tem de ei. Eu sunt o zilerită săracă, ear' procatorii fără bani nu se apucă de lucru, încă și aceea am auzit, că procatorii sunt oameni răi, cari pe oamenii săraci nici că-i bagă în seamă.

— Draga mea *Dochiță*, — răspuns bunul și milosul preot, — primește sfa-

tu meu, că îți vreau binele. Ce e drept, că și eu am auzit, că sunt destui avocați nemiloși și fără credință în lume, dar' și aceea o știu din pățania mea, că sunt între ei și mulți oameni conștiențioși și de omenie, cari punând mare pond pe chemarea lor măreață — sunt apărători adevărați ai cauzelor drepte și se silesc a fi spre ajutor oamenilor cari se îndreaptă către dînșii, spre a le scoate la isbândă cauza adevărată, ba chiar sunt și de acei avocați, deși sunt rari, cari primesc cauzele săracilor nu pentru bani numai, ei din respectul lor de omenie.

— Noa, dacă stă lucrul așa, eu îți cred d-tale, domnule părinte, că mai bine știi lucrurile lumii decât eu o nepricupută muiere, și așa mă și șipornesc la oraș.

— Dar' te păzește și nu întârzia, — o admoniează preotul, — că pira e ea și boala cea rea, — dacă pe morbos de-a una îl duci la medic, îl mântuește din boală, — ear' dacă se îmbetrânește boala, mai târziu nu-i poate ajuta și capătul e moarte.

Nana *Dochiță* nici că așteaptă să vină bărbatul ei din robota *Jidanului* la care era rob de lege prin gâtul seu,

și ia calea spre oraș, rugându-o mai întâiu pe nepoata și vecină-sa *Susana*, ca până va fi dusă de acasă să-i grijească pruncii și casa, și să-i spună bărbatului seu despre cele întâmplare, și cauza pentru-ce a mers la oraș, — ce *Susana* cu toată plăcerea a și primit, ear' muierea necăjită, între cugete indoite a plecat spre oraș.

Ajungând în oraș *Dochiță*, cu gura căscată se mira de curțile cele frumoase și de prăvăliile cele împodobite și bogate și așa tot mirându-se trecea de pe o stradă pe alta, până-când un servitor de oraș — văzându-o că-i străină, o oprește și o întreabă că pe cine caută, unde voește să meargă, pe cine caută și în ce afacere a venit la oraș?

La servitorul de oraș i-a povestit *Dochiță* din fir în pâr tot necazul ei, sfatul preotului și lucrul pentru care a venit ea la oraș. Făcându-i-se milă de ea la servitorul de oraș, care asemenea era Român, a condus-o până în cancelaria advocațială a advocatului *X*.

Advocatul *X* era cunoscut de toți ca om conștiențios și de omenie. Ascultă avocatul toate pățaniile muierei până în capăt, apoi îi zise:

Conferența interparlamentară. Duminecă s'a deschis la Paris conferența interparlamentară de pace. Membrii grupului maghiar au plecat în număr mare la Paris, aflându-se între ei și Români Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților și Teodor Fășie, deputat la dietă. Așa scriu cel puțin gazetele maghiare.

Reforme de dare. În ministerul de finanțe se lucrează la proiectele de legi, menite să reformeze întru-câtva sistemul de dare, învechit și nedrept, introdus în Ungaria. Se vor modifica legile despre darea de case și de câștig și se va simplifica legea despre darea de pământ, în ce privește repartarea ei. Atâta tot??

BURII LA PARIS. O delegație a Burilor va prezenta conferinței interparlamentare de pace, ce s'a deschis Duminecă la Paris, un memorandum bine motivat, în care îi va cere, să pună capăt barbariei și volniciei, numit „răsboiu” în limba diplomatică.

Colonizarea. Se scrie dela Budapesta, că ministrul de agricultură a terminat proiectul de lege despre colonizare, și că la toamnă îl va prezenta parlamentului spre votare. Ca principiu fundamental e trecut în proiectul de lege, că pe viitor să nu mai fie acceptați de coloniști oameni lipsiți cu totul de avere și elemente depravate. Va să zică, s'au săturat și ei de Ciangăi și de alți trântori, dornici să trăească fără să muncească!

Emigrarea Sécuiilor. Camera de comerț și industrie din Oșorheiu se plânge amar, că numărul Sécuiilor cari iau lumea în cap și trec în România crește pe zi ce merge. Motivul? Miseria! Poporul a sărăcit cu desăvîrșire și nu mai poate câștiga nici atâta ca să trăească de azi pe mâne. Și e rău că se duc Sécuii din țeară, — așa zice camera de comerț și industrie din Oșorheiu, — pentru-că „poporul acesta

e apărătorul Orientului și susținătorul chemat al ideii de stat maghiar”, și de aceea ar trebui să i-se asigure bunăstarea materială, și independența. Ei, dacă așa stă treaba, puneți-i pe toți să sugă la budgetul statului. Lucru foarte simplu și foarte necesar pentru un popor, care e apărătorul Orientului și susținător al ideii de stat maghiar.

Vorbe aspre. Gazetele străine aduc textul autentic, neîndreptat, din vorbirea împăratului Wilhelm, în care a dat instrucțiuni soldaților sei, cum au să se poarte față de cei din China. Împăratul se zice că ar fi vorbit astfel: „Dacă veți afla în fața inamicului, aveți să-l bateți. Pardon nu este pentru nimeni. Prinșonieri să nu faceți. Cel-ce veți cade în mână, isprăviți cu el. Precum și-au făcut Hunii un nume înainte cu o mie de ani, așa să rămână și numele Germanilor plantat în China, pe o mie de ani, ca niciodată să nu mai cuteze nici un Chinez să se uite măcar rău la un German.”

Lucru ciudat! Pe când domnitorii astfel vorbesc — anarhiștii de fapt nu dau pardon — căci unul a și omorât pe regele Italiei.

„Lumea latină” este numele unui mare ziar internațional, care va apărea dela 1 Ianuarie 1901 în Italia. Și până atunci, directorul seu, italianul Mariano José Mandueno, va publica de două-ori pe lună, cu același titlu, o edițiune precursorie a „Lumei latine”, destinată a face cunoscută organizațiunea marelui ziar și un fond de 4 milioane de duros (20 milioane lei) și a lua act de toate noile adesiuni primite din ambele continente la programă ziarului. Nrul 1 al ziarului precursor, imprimat la Barcelona în 10 Iulie st. n., cuprinde între alte varii și numeroase materii și un articol în limba română de dl. V. A. Urechidă, intitulat „Resurecțiunea popoarelor latine”. În nrul viitor ziarul precursor va publica un articol despre chestiunea Românilor din Ungaria.

Regele Italiei omorât.

Luni sептэмăna această lumea a fost surprinsă cu o grozavă veste, împărstiată în toate părțile pe telegraf. Se vestea adevărat, că regele Italiei, Umberto, a fost omorât la Monza, Duminecă seara, fiind împușcat de un anarchist, cu numele Gaetano Bressi.

Regele a murit la orele 11 și 30 minute, fiindcă un glonț l-a nimerit drept în inimă. Frumoasa Italie e adâncită în jale, căci a pierdut pe iubitul ei domnitor. Făptuitorul Bressi zice, că ceea-ce l-a îndemnat la acest fapt este împrejurarea, că el e anarchist, (răvrătit împotriva societății omenești).

Urmașul regelui Umberto e fiul seu, Victor Emanuel, care era dus în călătorie și acum grăbește acasă:

Eată cum s'a petrecut omorul și cum stau lucrurile:

Omorul.

Omorul s'a petrecut așa, cum l-au anunțat depeșele cele dintâiu. Regele a fost invitat de primarul din Monza la sărbările de gimnastică. El a primit invitarea, a împărțit în persoană premiile și apoi a voit să plece. Cu el era adjutantul, contele Panziogaglia. În momentul când trăsura era să se pună în mișcare, un om tinăr, îmbrăcat în negru, s'a apropiat repede și a descărcat trei pușcături de revolver asupra regelui, dintre cari una a fost mortală. Acesta a fost Bressi. Vizitiful (coșiful) a dat biciu cailor, ear' publicul s'a aruncat asupra asasinului, dar' în învălmășeală neputând îndată pune mâna pe el, oamenii s'au început a se ghionți și a se bate între olaltă. Gendarmilor în fine le-a succedat scoate asasinul din învălmășeală și a-l duce în arest. El de altcum n'a făcut nici o împotrivire și era rănit și cu hainele rupte și pline de sânge.

Între aceste regele a murit, fără să mai vie la conștiință. Regina, care ținuse cerce în castel, fu înștiințată despre atentat; în primul moment ea a leșinat, mai apoi a năpădit-o un plâns grozav, dureros, fără de sfârșit, precum fără de sfârșit îi este durerea sufletului ei.

Făptuitorul.

Făptuitorul a fost supus numai decât după arestare unui interogator. El a spus, că se numește Gaetano Bressi, e de 31 de ani, de loc din Prato, lângă Florența. El a stat patru ani în America și s'a întors acasă de două luni, ear' în Monza se afla de două zile.

— Muiere necăjită, șterge-ți lacrimile de pe ochi, te încrede în bunul Dumnezeu care ți-a trimis pe părintele tău sufletesc cătră locuința ta chiar atunci când ai fost în necazul cel mai mare, că acela ți-a dat cel mai bun sfat.

— Vezi dumnia-ta, Câmpean Samsoneasă, dacă nu veniai la mine așa de curând, și întârziiai dela secestrare peste 15 zile, mult mai mare necaz te ajungea, căoi atunci nu aveam drept de a-ți împedea executia. Dar' acum să ne dăm după lucru! Cu cine mi-ai pute dumniata adevări, că obiectele cuprinse le-ai căpătat încă dela mama d-tale?

— O, domnule fiscarăș, câte răvașuri am acasă cari toate eu le-am plătit cu ajutorul mamei mele, fie iertată, până-când a trăit. Apoi afară de aceea trăește astăzi Câmpean Vasiliică, fratele bărbatului meu cu muierea sa, Danci Ignat cu muierea sa ca nași, Olar Stefan și Buta George ca stegari, cari mi-au pus lada de mireasă pe car plină de albituri și țesături când m'am măritat — murit-aș fi atunci — și alții destui pot mărturisii.

— D'apoi despre cele două vaci cu cine poți adevări, că ți-le-a cumpărat tatăl d-tale?

— Chiar cu tatăl-meu, care trăește astăzi, apoi cu Strejar Ioan, Pește Vasilie, Mândru Pavel și Gorgan Toader, înainte cărora mi-a cumpărat vacile, și înainte cărora mi-a zis în țirg, că mă cinstește cu ele, ca se mănânce lapte și băieții mei.

— Încă când mi-a dat tata vacile, a zis Mândru Pavel cătră tatăl-meu: „Tete Gherasim pentru-ce dai vacile acestea la Dochița, că una, bărbatu-seu nu le știe così, că după vaci trebuie alergat, ba și acestea le va bea la Jidan, cum le-a beut și celelalte câte i-ai mai dat. Apoi tata i-a zis la tetea Pavel:

„Hei Payele! aceste vaci nu le dau la Câmpean Samson, ci la fata mea cea necăjită, la Dochița și la băieții ei.”

Toate's bune Dochița; peste cele spuse de Dochița avocatul își face însemnare, și îi zice: — Na, subscrie acum această plenipotență — fără de care nu te pot reprezenta înainte judecătorei, acum te du acasă liniștită — celalalt e lucrul meu; încă una am să-ți spun, că

dintre obiectele cuprinse nu-i iertat să înstrăinezi nici una, sau să vinzi, până nu ți-se va sfârși pira, — pentru de oare-ce aceasta chiar așa de aspru pedepsește legea, ca-și-cum le-ai și furat!”

— Avocatul a fost de cuvânt. A dovedit înainte judecătorei, că obiectele secestrate la casa lui Câmpean Samson nu sânt ale lui și așa le-au eliberat de sub secestru.

— Când a auzit Dochița, că Jidanul a rămas cu buzele drâmboiate, și că nu este datoare a plăti putoarea beută de bărbatul seu cu averea sa, s'a aruncat în genunchi, și-a ridicat mâinile și ochii spre cer, și din adâncul inimii a dat mulțumită lui Dumnezeu — rugându-l să o ierte, că a cutezat a se îndoi în bunătatea și îndurarea Lui. După aceea s'a sculat și a adunat vre-o 24 ouă și a pus lângă ele un bulz de unt proaspăt, care numai cu o zi mai nainte l-a strîns, a pornit cu această cinste spre oraș, să-i mulțumească avocatului pentru oste-neală, cu care a vrut să-i și răsplătească cheltuelile procesului.

— Cineva bate la ușa avocatului, care din launtru strigă: întră! Dochița îl în-

Făptuitorul a mărturisit, că e *anarhist-revoluționar*, are ură față de instituțiile monarchice și a omorât pe Umberto, fiindcă a fost și acesta unul dintre domnitori. El face impresia unui om rezolut, e robust și are față simpatică. Fratele seu e ofițer în regimentul 11 de infanterie. Un agent de poliție a văzut pe Bressi, puțin înainte de atentat, în societatea unei femei tinere. Aceasta a fost eruată și deținută; numele ei este *Cesaria Framella*. Poliția crede, că are complici, deși el afirmă contrarul. Numele lui nu se află în catalogul anarhiștilor notorici, ținută de obicei la răvaș.

Victor Emanuel III.

Noul rege, *Victor Emanuel*, este unicul fiu al lui Umberto; e născut la 1869 și căsătorit cu princesa *Elena* de Muntenegru. După-ce a fost declarat de maiorean, și-a avut locuința de obicei în Neapole și Florența. Ca băiat, noul rege a fost bolnăvicios și slab; e de statură mică, are naturel închis și serios; s'a ocupat în special cu studii militare și se zice că nu e îndestulit cu stările interne din Italia.

V. Emanuel se afla acum în călătorie; voia să meargă în Muntenegru. Avisat despre moartea tatălui seu, a trimis la adresa prim-ministrului *Saracco* următoarea telegramă:

Trista soarte a tatălui meu mă face să despez și mă îngrozesc. Sânt pe cale spre Monza.

Semaforul din Brindisi a semnalat apropierea iachtului noului rege. S'a trimis în calea lui un torpilor, șeful căruia duce depeșele guvernului. Până la sosire are regența regina văduvă *Margareta*.

După înmormântare va fi convocat parlamentul, ca în prezența reprezentanților națiunii, noul rege să depună jurământul pe constituție.

Foaia oficială publică în numele regelui o proclamație, în care anunțându-se nenorocirea și accentuându-se iubirea națiunii față de fostul rege și față de dinastie, se zice:

»Înșiruindu-se cu credință neînfrântă în jurul augustului urmaș, Italienii vor dovedi prin fapte, că constituția nu pieres.

Diverse.

»*Temps*« din Paris scrie, că autoritățile austriace au avisat în 20 Iunie guvernul italian despre un atentat, plănit contra regelui Umberto. Poliția austriacă a aflat aceasta dela un anarhist, arestat în Pontafel. Totodată a mai aflat că anarhiștii au condamnat la moarte

timpină cu salutarea creștinilor de demult: »Laudă-se Isus Christos!« »În veci amin«, — îi răspunse avocatul zimbând. »No, Dochița, așa-i că am câștigat pira? așa i că ți-am spus, că numai se nădejduim cele bune«. »Bunul Dumnezeu se-ți răsplătească, domnule procreator, cu ce are mai scump pentru bunătatea făcută cu mine necăjita«, — îi răspunde Dochița. »Dară știi, domnule procreator, că eu sânt o muiere săracă și lipsită, și neavând altceva cu ce se-ți răsplătesc ostenele, din ce mi-a dat bunul Dumnezeu am adus domniei tale 24 ouă și un bulz de unt proaspăt, — mă rog să nu iai în nume de rău și să ai bunătate a le primi și a mă lăsa să le duc la doamna fișcărașită, — că din toată inima le dau.

Advocatul surizând la naivitatea bieteii țerane: »No-i bine, fătul meu, te las să le duci la muierea mea, dar se știi, că înainte mi-am fost propus că dela dumnia-ta să nu primesc nimic, pentru-că și noi advocații avem datorință creștinească să apărăm cauzele drepte a săracilor, și eu până acuma totdeauna m'am silit să mi fac datorința față de săraci, și să mă crezi dumnia-ta că mi pare bine și mi crește inima când

încă alți 4 domnitori. Primind ministrul de interne italian avisul poliției austriace, a luat măsuri severe pentru siguranța regelui, — dar acesta s'a împotrivit, și a dispus să rămână tot serviciul de până aci.

Depeșe de condolențe s'au trimis și se trimit din toate părțile Italiei și din străinătate. Papa asemenea a condolat.

Anarhiștii sânt veseli de succesul sofului lor. În Viena un lucrător italian auzind despre uciderea lui Umberto, a strigat pe stradă:

— *Trăească anarchia!*

Lucrătorul a fost arestat.

Regele Umberto.

Date biografice.

Umberto, regele Italiei, s'a născut la 14 Martie 1844 și a fost fiul regelui *Victor Emanuel* și a princesei austriace *Adelhaida*. A luat parte la războaiele contra Austriei din anii 1859 și 1866. După anectarea Romei la 1870 și proclamarea celății eterne de capitală a Italiei unite, a fost numit comandant al garnizoanei din Roma. Cât timp a fost în viață tatăl seu, Umberto nu s'a amestecat în politică. S'a urcat pe tron la 9 Ianuarie n. 1878, după moartea tatălui seu. Că rege, Umberto a domnit în spirit constituțional și prin spiritul seu de economisare și o viață familiară esemplară a dat bună pildă poporului seu.

Umberto s'a căsătorit la 1868, luând de soție pe o rudă a sa *Margareta*, princesă de Savoia. Are un singur fiu, *Victor Emanuel*, (născ. la 1869), prinț de Neapole și acum urmașul seu pe tron. Acesta, acum regele Italiei, a luat în căsătorie la 1896 pe *Elena*, fiica principelui *Nichita* din Muntenegru.

pot pe vre-un necăjit a-l scoate din nevoe și a-l mângăia.

Așa a scăpat averușca lui Câmpean Samsoneasă de sub secestru, ce de nu-i primia sfatul bunului preot, de sigur că ajungea la dobă. Dară întâmplarea aceasta și urmările ei a fost o școală bună și pentru Samson, a abzis de beatură, s'a îndreptat și s'a făcut omul cel mai treaz, muncitor, pacinic și iubitor de muiere și familie — adevărat creștin bun. Și ca să nu strige Jidanul după el că l-a păgubit și i-a beut beatură fără bani, pe rînd, pe cum o a și beut o a plătit, ear' altul în viața lui pragul cărcimei nu l-a călcat. După Samson mulți dintre săteni au părăsit cărcima, cât îl omorea ciuda pe Jidan, când vedea că fostii lui băutori trec pe lângă el fără a se băga la el, sau barem a-i da binețe, ci strigau de-a rîndul când treceau pe lângă cărcimă: »Să trăească avocatul cel harnic, să trăească avocatul săracilor, să trăească preoții cei buni, să trăească cei-ce primesc sfatul bun al preoților!«

În politica esternă Umberto a fost aderent al triplei alianțe, la care a finit și în cele mai grele împrejurări. În contra lui s'au făcut mai multe atentate, dintre cari acest din urmă, de alaltăieri i-a stîns vieața, în etate de 56 de ani.

Dăm mai sus portretul regelui Umberto.

Serbările dela Abrud.

Ca întregire la raportul nostru, dat în numărul trecut, despre adunarea însoțirii de teatru, mai amintim, că din prilejul adunării s'a dat un *banchet*, apoi a fost teatru și concert, toate bine reușite.

Banchetul a avut loc Duminecă, la 3 ore d. a., în sala hotelului »Detunata«. Au fost de față la 200 de persoane. S'au ținut mai multe toaste frumoase, între cari amintim toastul dlui *Vulcan* pentru Maiestatea Sa; vrednicul tinăr *Ioan Scurtu* a închinat în sănătatea vitejilor tribuni dela 1848 *Mihaiu Andreica* și *Clemente Aiudanu*, cari amândoi erau de față; avocatul *Rubin Pațifa* a închinat pentru păstrarea idealelor naționale ș. a.

Teatru a fost Luni seara, în 23 Iulie n. S'a jucat piesa »*Gărgăunii dragostei*« de *Iosif Vulcan*, ear' înainte a fost un prolog. Prologul a fost predat de d-nii *Dămian David* (poetul) și *G. Rancea* (betrânul).

La sfîrșitul prologului a apărut pe bină corul. Doamne și tineri din Abrud toți în costume naționale. Era o privilegie minunată. La lumina purpurie a focului bengal se prinseră cu toții de mână și începură »Hora«.

Publicul erupse în aplause încât, cortina a trebuit să se ridice de nou — și »Hora« a fost jucată de nou.

Asemenea a isbutit bine și piesa de dl *Vulcan*. Cu deosebire și-au jucat bine rolurile d-ra *Adamovici* și dl *George Tintariu*, din Bucium. Domnișoarele și tinerii cari au jucat, au fost viu aplaudați.

La concert au luat parte unele din cele mai bune puteri musicale ale noastre, domnișoare și tineri și astfel i-au asigurat o reușită foarte bună.

Șirul serbărilor s'a sfîrșit cu excursiuni la *Detunata* și *Câmpeni*, pe unde s'au făcut frumoase manifestații naționale.

Peste tot Moșii s'au purtat în mod vrednic la adunare și la serbări. Laudă lor!

Băiatul isteț.

Ci-că era odată un băiat de tot isteț S'a întemplat odată, că fiind numai singur acasă, a venit la ei părintele, căci avea ceva treburi cu tatăl seu, care era curator bisericesc. Părintele întrebându-l de tatăl seu, i-a răspuns:

— Tata-i dus să dea puținul pe mult. — Părintele neștiind ce vrea să zică băiatul, întrebă de mamă-sa:

— Mama, — îi răspunse băiatul, — e dusă să dea plînsul împrumut.

— Dar' sora ta încă-i dusă de acasă? — că băiatul avea o soră mai mare ca dînsul și nemăritată.

— Ba nu, Ana e acasă. Ea e în cămară, își plînge rîsul de astă-vară.

Neînțelegînd părintele rostul vorbelor băiatului, l-a întrebă să-i spună mai cu dinadinsul că unde-s ai lor. Băiatul i-a răspuns apoi:

— Tata-i dus la sîmănat, mamă-i dusă la vecina să o plîngă că a murit, ear' sora mea e în durerile nașterii.

Vicus.

Convocarea — sinodului provincial.

»Unirea« din Blaj publică la loc de frunte următorul convocator:

Victor Mihályi de Apșa, din îndurarea lui Dumnezeu și grația S. Scaun apostolic al Romei, Archiepiscop și Metropolit de Alba-Iulia și Făgăraș, Prelat domestic și asistente la soliu Pontificiu, doctor de s. teologie.

Veneratului cler și credinciosului popor al arhidiecesei de Alba-Iulia și Făgăraș. Salute și binecuvântare arhipăstorească!

Din îndemnul sârbătoarei zilei aniversare de două sute de ani, de când părinții noștri, conduși de Spiritul Sfânt, sub păstorirea antecesorului Nostru de fericită amintire Atanasie I. Anghel, Metropolitul de Alba-Iulia reînnoiește legătura sf. uniri cu scaunul apostolic al Romei: în bună înțelegere cu Episcopii comprovinciali, am hotărât a concherna *sinod provincial*, precum în sensul decretului din cap. III. titlu III. al sinodului provincial de Alba-Iulia și Făgăraș din anul 1872, cu datul de azi și numărul prezent l-am și conchemat pe 5/18 Septemvrie 1900 la metropolie în Blaj.

Aceste aducându-le la cunoștința Veneratului cler arhidieceșan îl recerăm în Domnul, ca dimpreună cu poporul credincios să nu pregete a-și uni cu noi rugăciunile către Părintele îndurătorilor, ca să ne învrednicim a prăsnui în pace acea sârbătoare, a dobândi daturile, într'a cărora speranță ne unim în sinod, ca prin cele-ce vom găsi de dețermurit, să preamărim pe Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Isus Christos, împreună cu cel fără de început al lui Părinte, cu preasfântul și bunul și de vieață făcătorul Spiritul Lui.

Disponem drept aceea, ca din 3/16 Septemvrie 1900 începând, până în ziua când se va termina sinodul provincial, toți preoții arhidieceșani, cari vor celebra sf. liturgie, a) la sf. proscemie să pună o părticea anume, pentru-ca să dobândim ajutor divin peste lucrările sinodului provincial; b) sf. liturgie să înceapă cântând »*Impărate creșc mângâitorule*«, ca în ziua de Rosalii.

»Darul Domnului nostru Isus Christos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl, și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți«. Amin!

Dat în curțile reședinței Noastre metropolitane din Blaj, la 13/26 Iunie 1900.

SCRISORI.

Din Bistrița.

— 16 Iulie c.

Trimițându-vă datele de lipsă despre meseriașii români de aici, deși cu părere de rău, nu pot trece cu vederea de a nu observa, că meseriașii români din părțile noastre și îndeosebi din Bistrița, sunt din partea publicului român și mai cu seamă din partea fruntașilor români foarte puțin spriginiți, ceea-ce se poate vedea și din următoarele:

Încă înainte de aceasta cu 6 ani s'a fost făcut începutul pentru întemeierea unei *Reuniuni române de me-*

seriași în Bistrița. Dar' durere, că până-când în alte orașe românești meseriașii români au cele mai frumoase reuniuni române, statutele Reuniunii meseriașilor români din Bistrița nici până astăzi nu sunt trimise la locurile competente spre aprobare, și deși în adunarea generală de constituire ținută la 17 Mai a. c. s'a ales o comisiune pentru înscrierea membrilor și una pentru închirierea unei case de convenire, totuși, fiindcă membrii din aceste comisiuni sunt meseriași fără experiență, până astăzi în această cauză nimica nu s'a făcut, ear' dintre fruntașii români din Bistrița nici barem ca membrii ajutători până în prezent nu s'au înscris nici unul la aceasta reuniune.

Și nu numai în privința aceasta sîntem noi Români din Bistrița nepăsători, încât concetățenii noștri străini încă ne rid și încep a ne lua în puțin. Și cum nu, când noi, un popor de peste 3000 Români, cu venite bisericesti de 7500 coroane la an, nu sîntem în stare să ne ținem un capelan pe lângă parohia noastră, pe care să-l putem folosi și ca catechet la școlile străine din Bistrița, așa că 300—400 copii români din Bistrița și jur, cari cercetează școlile străine, în tot anul *creșc fără religione și se desbracă vîzînd cu ochii atît de credința creștinească, cît și de simțul național*. Pe când Români din Sibiu, Blaj, Beiuș și Arad au frumoase școli superioare de fete, în care fetițele române creșc în spirit național, fetițele române din Bistrița și jur, crescute în școlile străine, întru atîta se lapedă de simțul național, încât de multe-ori în nepricerea lor le este și rușine a se afirma ca Române, ba în Bistrița aș pute numără mai multe familii fruntașe române în cari limba română nu se vorbește.

Un meseriaș.

O sîrbare bisericescă.

Valea-Bistrei, în Iulie c.

Duminecă, în 15 Iulie a. c. s'a făcut sfințirea biseriei renovate din *Cireș* cu fiilele *Zăvoi* și *Ferdinandsberg*, prin trimisul Prea S. S. dlui episcop diecesan, dl protopop *Andrieu Ghidiu*, cu asistență frumoasă de preoți.

A fost o sîrbare cum rar s'a vîzut pe Bistra și cu care prilej s'a vîzut că poporul românesc este credincios ascultător al conducătorilor sei și iubitor al ordinii, căci deși au participat o mulțime de străini la această festivitate, poporul nostru de aici i-au primit cu toată căldura îmbrățișându-i frățeste.

Încă la orele 4 dimineața o companie de călăreți, peste 60 la număr, îmbrăcați toți în frumosul costum românesc, — s'au adunat înaintea școlii unde sub comanda învățătorului *Mihail Bobiș*, vîtavul lor, în șir împunător, doi câte doi, au mers până la hotarul parohiei, între *Ohaba-Bistra* și *Ferdinandsberg*, unde au așteptat pe trimisul episcopesc. Călăreții se postează de ambele părți ale drumului, avînd în mijloc pe conducătorii lor, care la sosirea trimisului episcopesc și a însoțitorilor sei ținîu o prece frumoasă vorbire care se sfîrșește cu un întreit »să trîească« la adresa Preasf. Domn Nicolae Popea și a trimisului seu; — douăsprzece treascuri însoțesc glasul puternic al călăreților. În deplină ordine încunjurînd trîsurile celor sosiți pornesc spre

biserică; — ajuși în comuna *Cireș*, care îmbrăcase haină de sîrbătoare, trei pivi vestesc sosirea celor doriți. Lume multă pe toate ulițele și cum nu, când aproape toate comunele de pe Bistra au fost reprezentate. Înaintea biseriei preotul *Ioan Grozăvescu*, ajutat de vicentiarul *Georgă Penșu*, așezate în două rînduri copii, fete, femei bărbați cu capetele descoperite și brațele pline de flori. Biserica era împodobită peste tot cu cununi frumoase și cu frunze de goron, ear' la intrarea principală un arc triumfal cu inscripția »Bine ați venit«, — înaintea acestuia comitetul parohial, antitia comunală, ear' în fruntea lor preotul *Georgăvescu*, care avea sosirea protopopului. La sosirea trîsurilor între rîndurile poporului postat pe marginea drumului un puternic »să trîească« rîsună și o ploaie de flori se revarsă asupra sosiților. În mijlocul unei tăceri adânci pășeste înainte preotul *Ioan Grozăvescu* și prin o vorbire bine simțită salută în numele fiilor sei, sufletești pe Prea On. Domn protopop, care apoi în cuvinte alese mulțumește preotului și poporului în numele celui-ce l-au trimis.

La orele 9 se începe sf. liturgie, la care au servit pe lângă P. On. D. *Andrieu Ghidiu*, preotul *Ioan Velovan* din *Ohababistra*, Iuliu *Musta* din *Glimboca*, *Pantelimon Domil* din *Obreja*, *Traian Balea* din *Vaislova*, *Nicolae Ivanescu* din *Marga* și *Ioan Grozăvescu* din loc.

Rîspunsurile la liturgie le-au cântat corul de băieți și fete din loc sub conducerea învățătorului *Mihail Bobiș*. Biserica și ocolul au fost prea mici pentru a pute cuprinde pe toți participanții și astfel sfințirea apei s'a făcut afară în fața biseriei; — dl protopop ținîu o prece frumoasă predică, în care arătă însemnătatea biseriei la toate popoarele și în toate timpurile; — rîspunzînd preotul din loc *Ioan Grozăvescu* mulțumește mai înainte P. S. S. dlui *Nicolae Popea* pentru grija părintească pentru toți fiii diecesei deopotrivă, — mulțumește apoi P. P. protopop pentru osteneala avută la servirea frumosului act al sfințirii precum și pentru sprigul și bunăvoința ce totdeauna a arătat parohiei *Cireș*. S'a stropit poporul cu apă sfințită, apoi în deplină ordine intrînd în biserică s'a făcut sfîrșitul sf. liturgii.

S'a dat și un banchet în onoarea acestei zile, la care au luat parte o mulțime de străini din cercul *Ferdinandsberg* și dimprejur. Cel dintăiu și-a ridicat poculul dl protopop în sănătatea M. S. bunului nostru *Împărat și Rege* apostolic. Al doilea a fost părintele *Grozăvescu* pentru P. S. S. prea demnul episcop *Nicolae Popea*.

Învățătorul *Mihail Bobiș* pentru Prea On. Domn *Andrieu Ghidiu*, părintele *Ioan Velovan* pentru antistia comunală etc. În decursul prînzului corul a cântat mai multe cîntece naționale.

Îndată-ce s'a gîtat prînzul cu toții ne-am adunat lângă biserică, unde s'a întins o mîndră horă românească, așa că străinii nu puteau din destul să admire »cum se învîrte hora mare, hora veselă cu foc«.

Dee cerul, ca festivitatea aceasta frumoasă să fie pentru poporul din *Cireș*, *Zăvoi* și *Ferdinandsberg* un nou îndemn întru sîvîrșirea de fapte bune, ca astfel și în viitor să avem fericirea a vesti lumii că poporul alor trei comune micuțe urmînd sfatul conducătorilor sei și cu sfințirea viei scumpa de lește strămoșească, care în vreme de ispită a fost cel mai mare apărător al poporului românesc.

Oaspele.

Meseriași și neguțetorii noștri.

Înștiințările dela iubiiții noștri *meseriași și comercianți* ne vin într'una. Ne bucurăm de această mișcare, din care, după cum nădăjluim, se vor desvolta lucruri foarte bune și mult folositoare pentru clasa noastră de mijloc. Lucru îmbucurător pentru noi este, că în toate părțile avem meseriași și neguțetori; numărul lor s'a înmulțit în vremea din urmă în mod însemnat. Ei au acum cel mai bun prilej a se face cu toții cunoscuți publicului românesc, care apoi, cunoscându-'i, are *sfânta datorință a-'i spriginii, a lucra numai la meseriași români și a cumpăra numai din bolte românești.*

Trebue să pricepem odată, că numai așa putem exista ca popor, dacă ne vom prețui și spriginii puterile ce le avem, *dacă ne vom spriginii noi pe noi*, căci știut este, că Dumnezeu numai pe acela îl ajută, care lucră cinstit și se sprigineste el pe sine.

Eată un nou șir de înștiințări despre meseriași și neguțetori, asupra cărora, ca și asupra celor publicați până aci, atragem deosebita luare aminte a cetitorilor noștri:

Meseriași.

In Cugir.

Subscrisul mi-am deschis atelierul meu de tâmplărie (mășărie) în comuna mare *Cugir* (comitatul Hunedoarei). Pregătesc tot felul de lucruri la zidiri și mobile, cu prețul cel mai moderat; pentru material bun și uscat garantez.

Simeon Herlea,

măiestru tâmplar în Cugir, posta Jibot (ungurește Alkenyer).

In Bucerdea-vinoasă.

Subscrisul sunt măiestru faur în comuna *Bucerdea-vinoasă* (posta Teiuș); de altcum de loc sunt din Ighiiu.

Pavel Bota, măiestru faur.

In Debeliacia.

(Torontál-Vásárhely).

Sunt locuitor în *T. Vásárhely* sau altcum zis *Debeliacia* în Bănat. Sunt *croitor*, sau după-cum zic în părțile aceste *căbănișer*, având postav adunat din Ardeal, lucrat în *Cisnădie* și din *Vesprim*, foarte potrivit și trainic de purtat. Negoțul meu, gata lucrat, după-cum se poartă în părțile acestea în toată vremea este de ajuns, și lucrat în mai multe feluri, cum *cabanțe* așa *doroace* și *cioareci* — și anume lucrate după cererea și pofta mușterilor, cu cele mai ieftine prețuri. Cine are voe a se convinge se poate adresa la subscrisul. Eu îmi dau silința să îndestulesc cât se poate mai bine pe toți mușterii în ori-ce privință.

Hie Ocılıșan, căbănișer în Torontál-Vásárhely.

In Saschiz.

Din *Saschiz* am publicat câțiva meseriași; acum ni-să scrie că mai sunt următorii acolo:

Templari: Ioan Ciubeiu și Dumitru Ciubeiu. Ambii ne scriu, că sunt tâmplari (măsari) din 1897 în Saschiz și măiestria au învățat-o la măiestrul de tâmplărie N. Fleșer, de acolo.

Cojocar: Ioan Muntean, face tot felul de lucruri de cojocărie.

Comercianți.

In Feleacul-săsesc.

Subscrisul locuitor în comuna *Feleacul-săsesc*, strada Siroarei (Sárvár) nr. casei 87 (posta ultimă Apanagyfalu, comitatul Solnoc-Dobâca), sunt proprietar de pământ; însă pe lângă aceea încă în anul 1898 Iunie 26, mi-am deschis o prăvălia (Szatocsüzlet), unde se vinde tot felul de mărfuri ce-s mai de lipsă pentru poporul dela sat, precum: slănină, brânză, făină, cu un cuvânt victuale, zahăruri de multe feluri, bomboane, oleiuri de mașini, păcură, lumini, apringioare (lemnuse) mai de multe feluri; ferăfii în mic, precum cuie, feară de plug, furci de fer, mături mai de multe feluri; negoț cu ouă, trafică de sare și tăbac, oțet tare, (esență). Cafea de mai multe soiuri, orez, griz și alte feluri de lipsă pentru pregătirea mâncărilor.

Bercă de cusut și țesut, mărgele de cusut, pipe, țigarete, bumbac de urzît și bătut de mai multe specii, cartoane, satine, calmuc, năframe de tot felul. Pentru scris tot ce e necesar. Opinci, curele, funii etc. Numai pentru beuturi spirtoase nu pot căpăta licență nici într'un chip, deși mai de multe ori am făcut rugări la direcțiunea financiară.

Stefan Todoran, comerciant.

In Viștea-inferioară.

Subscrisul am în comuna noastră o *fabrică de țigle* și sunt bine cercetat, am prăvălie cu tot felul ce trebue la om în economia casei, precum: bumbacuri, ferăfii manufacturi și coloniale ș. a. l. Am cetit în rindurile trecute, că se plâng comercianții și meseriașii noștri, că sunt puțin cercetați; aceasta în unele locuri poate fi și din vina d-lor; eu mulțumesc publicului și aș dori să mă cerceteze și mai departe, tot ca până acum.

Dionise Stanciu.

In Pustiniș.

La noi sunt 4 neguțetori, dintre cari numai 1 e Român, ceilalți 3 Jidani. Dintre ei unul stă pe ducă. Bine i-ar părè comunei întregi, de i-ar ocupa locul un *neguțetor român*. Se face cunoscut neguțetorilor români cari nu au locuri potrivite pentru boltă, să vină să cumpere locul lui Polac Filip de aici că e foarte potrivit de boltă și are toate licențele.

Eu subscrisul am boltă numai de 2 ani, *îndemnat de <Foaia Poporului> am deschis-o*. Spre vnzare am aproape toate, afară de tăbac și beuturi. Cercat-am drepturile și acestora, dar încă nu le-am câștigat. Din partea mușterilor sunt mulțumit, îmi cercetează boltă.

Toșa Volcân, neguțetor și econom.

In Ațel.

Subscrisul sunt neguțetor român în comuna *Ațel* (în comitatul Târnăveni). Am în boltă mea de vnzat următoarele: Bumbăcării albe și în colorii, bercă, pēr în colorii, cartoane de rochii, calmucuri, giolgiuri, mătăsării în colorii, năfrămi diferite calități etc. adevă, tot ce e de lipsă la sate se află în prăvălia mea.

Bolte străine se află trei și singur eu sunt neguțetor român.

Mihail Barna, comerciant.

In Zgribești.

Subscrisul sunt neguțetor în comuna Zgribești; am în boltă mea tot felul de specerie, am și licența de beu-

turi și țin tot felul de beuturi spirtoase, precum și vin și bere. În Dumineci taiu miei și oi, la sērbători mai mari și porci. Mai am și un concurent jidan, dar' eu stau la loc mai potrivit decât el.

Afară de acestea am în arēndă *fabrica de cărămidă* a lui *Nicolae Olariu* din *Zorlențul-mic*.

În fabrică se face cărămidă de zidit și țiglă de acoperit casele, și fiindcă avem un pământ bun (galben-lutos) am isbutit a arde un material tare și bun, încât publicul din apropiere este foarte îndestulat cu materialul meu; rog deci onor. public care încă n'a cumpărat material din fabrica mea, să caute și se va convinge că e mai bun și mai solid decât la ori-care fabrică din apropiere.

Petru Panga, neguțetor.

In Frata.

Sunt neguțetor în *Frata-de-Câmpie* (Magyar-Frăta), într'o comună curat românească; am boltă mea proprie și am de vnzat tot felul de speceraiuri, manufacturi, ferărie etc. Am licență de tot felul de beutură; mă neguțetoresc și cu ouă și cu bucate; ouăle le vnd la un Jidan în Cluj, care le trimite mai departe și lucră mai în mare; treaba nu-mi prea place, că mi-le plătește cum vrea el, am probat într'un alt loc și tot de Jidan am dat, tot pe placul lui le-a luat, nu pe al meu; le-aș trimite eu la mâna primă, dar' nu am cunoștință și mi-e teamă că nu voi avea nici bani, nici negoț.

În Frata nu mai sunt neguțetori români și în jur mai este numai unul în depărtare, în *Sărmașul-de-Câmpie*, cu numele *Pompei*.

În comuna mea sunt 5 neguțetori, dintre cari numai eu sunt Român; ceilalți 4 sunt Jidani. În mijlocul lor cam greu o duc de un timp încoace, fiindcă Jidanii sunt maghiarisați, s'au lipit *cu vorbe dulci de antistia comunală și poporul român*.

Sunt negustor de 14 ani și acum o duc mai cu greu, ca totdeauna, fiindcă Ungurii și Jidanii mă pismuesc, pentru-ce le-am luat comerțul noi *Români*, pentru-ce *mi-am făcut stare*.

Gregoriu Avram, comerciant.

Industriași și neguțetori români în Viena.

În cel mai de frunte oraș al monarhiei — în Viena cea minunată, și-au făcut casă și masă o mulțime de *industriași și meseriași români*. Alătura cu neamurile străine, bravii Români prin muncă cinstită și zel neobosit își poartă cu multă isbândă industria și neguțetoria de care s'au apucat.

Dăm aici lista alor 24 industriași și neguțetori români așezați în Viena și când îi arētăm ca pildă de îmbărbătare și dovadă de pricepere pentru neguțetorii și industriașii români, îi recomandăm obștei românești cu toată căldura.

De câte ori vre-un român se va abate pe la Viena, să-și împlinească lipsele dela frații noștri a căror listă o lăsăm să urmeze aici:

Ioan Ardelean, friseur de curte, I. Kärnthnerstrasse nr. 25.

Demetriu Aldan, friseur, VII. Siebensterngasse nr. 39.

Vincentiu Ardelean, friseur, I. Schullerstrasse nr. 6.

Stefan Bucur, friseur, VII. Neubaugasse nr. 32.

Dimitrie Chelep, restaurateur, VI. Gumpendorferstrasse nr. 87.

George Davidescu, corsetar, X. Quellengasse nr. 16.

Mihail Epure, friseur, II. Taborstrasse nr. 43.

Ioan Georgeovan, friseur, VI. Magdalenenstrasse nr. 36.

Dumitru Mihailescu, comerciant, agent, III. Kegelgasse nr. 7.

Milan Milcovits, comerciant, »Palais des diamants«, I. Kärthnerstrasse nr. 21.

Teodor Merzin, friseur, I. Judenplatz nr. 7.

Iosif Nicolescu, friseur, III. Am Heumarkt nr. 23.

Alexandru Petcu, friseur I. Naglergasse nr. 4.

Sadig Popovici, comerciant de coavore de Persia, I. Schullerstrasse nr. 1.

Cornel Pelrescu, friseur, VI. Gumpendorferstrasse nr. 65.

N. Panaiot, neguțetor de ploiere, VIII. Alserstrasse nr. 35.

George Stefan Popovici, friseur, II. Wallensteinstrasse nr. 14.

George Stefani, comerciant, VII. Zieglergasse nr. 25.

Petru Simon, friseur, VIII. Buchfeidgasse nr. 8.

Alexandru Șerban, măsar, V. Wilddenmangasse nr. 3.

Elisa Trnka, negustorie de muzicalii, X. Humbergerstrasse.

Ioan Ursu, friseur, II. Staatgutgasse nr. 22.

Orest Unguran, friseur, I. Laurenzbergergasse nr. 4.

Maxim Vulcu, mechanic, X. Sime-ringerstrasse nr. 154.

Trebuințe de-ale meseriașilor și comercianților noștri.

În atelierul de tâmplărie a mai jos iscălitului se primesc doi învețeai cu purtare bună, dela 13—15 ani. Doritorii să se adreseze la

Simeon Herlea, măiestru tâmplar în *Ougir* (p. u. *Alkenyer*).

Cine are lipsă de calfă de ferar, să se adreseze la Ioanichie Mărginean, calfă de faur în *Chintău* (ung. *Kajántó*) posta Cluj (Kolozsvár). Să recomandă de bun lucrător.

Amintiri din cătănie.

Doine cătănești.

Impărtașite de Ioan Câlția (din Șona). (Urmare).

Măicuță blăstămul tău

A ajuns pe capul meu.

Când trăiam mai bine 'n sat

Neamțu soldat m'a luat.

Of, amar de traiul meu

Cum îl duc acum de greu.

Fără tată fără mamă,

Fără nici o vorbă bună.

Porunca Neamțului grea

Măncă sănătatea mea,

Că mă culc târziu de tot

Și flămând și ostenit

De nimenea neubuit.

Dacă-adorm apoi visez

Tot pe năica-'n vis o vîz,

Pe tata și frații mei

Mă visez noaptea-'ntre ei

Că mă-'ntreabă ce-aș mânca

PARTEA ECONOMICĂ.

Tăciunile de grâu.

Nimic nu este mai rău și mai păgubitor pentru grâne, ca tăciunile, care crește și el asemenea grâului în spice și mai nu se deosebește de acesta, decât la boabe, cari în loc de grăunțe dau un fel de materie neagră, care la început este moale, ear' după aceea se face făinoasă. Cu prilejul îmblătitudinii, materia aceasta ese din pleavă, și umple de un praf negru funinginos, nu numai grăunțele de grâu, cu cari au crescut împreună, ci și pe îmblătitori.

Praful acesta de tăciune, ce se împraștie cu prilejul îmblătitudinii, nu este alteeva, decât sēmēnța sau sporiile tăciunelui viitor. Acestia se acată de grăunțele curate și sănătoase ale grâului, cu cari vin în atingere și le fac unori mai de tot negre, așa că măcinându-se în starea aceasta, pânea făcută din asemenea grâu încă se face neagră de tot. De aceea apoi, în asemenea cazuri grâul trebuie spălat în apă curată, dacă e ca să se poată face din el o pâne cevași mai albă și mai bună.

Tăciunile de grâu, încuibându-se odată în holde, nu pierd așa ușor, ci trebuie să întrevină omul cu anumite mijloace, cari aplicate apoi cu cunoștință și la timp, îl fac în cele din urmă cu neputință de a mai pute rodii. Tăciunile grâului se ține de familia parazitelor sau a ciupercilor, care ca și acestea crește pe trupul altor plante sau putrajuni. El este de două feluri: făinos și grăunțos. Cel dintăiu atacă numai o parte a grăunțului, ear' cel de al doilea atacă grăunțul întreg și îl preface în tăciune. După cercetările naturaliștilor, cauzele cari dau naștere tăciunelui de grâu, sînt următoarele:

Dacă pe timpul când au să se întărească grăunțele ploauă și apoi îndată se face soare, atunci grăunțele se înmoaie și uscându-se în starea aceasta se face tăciune din ele; dacă se duce gunoiu proaspăt pe loc, apoi se seamănă îndată, atunci încă se face tăciune, de oare-ce gunoiul proaspăt conține în cele mai multe cazuri sēmēnța de tăciune;

dacă se seamănă grâu, care nu a fost copt deajuns, dacă se seamănă prea târziu, colo prin postul Crăciunului, dacă pământul, în care se seamănă grâul, e rău, sarbed și rece, dacă se seamănă grâu, care a fost atacat de tăciune ș. a.

După numeroase încercări, economiști practici au putut constata, că sēmēnța sau sporiile tăciunelui, după un an își perd puterea lor roditoare. De aceea ei sînt de părere, că grâul vechiu se poate sēmēna și dacă a fost atacat încâtva de tăciune, căci dacă nu se ivesc vre-una din cauzele mai sus amintite, nu mai produce de acela.

Pentru a feri încâtva grâul de tăciune, din timpurile cele mai vechi, economii s'au folosit de văruiatul aceluia. Despre aceasta ne spune și Virgiliu în »Georgicele« sale, și anume: că vechii Romani întrebuițau această metodă, ca pe cea mai bună și mai simplă.

Mai târziu în evul de mijloc, economii au început a mai întrebuița și un fel de leșie făcută din apă, cenușă de lemn și var. Pe la începutul veacului al 18-lea Jutais a aflat un fel de sare de nitru, supranumită și peatra filosofică, în a cărei soluțiune (leșie) se înmuia grâul înainte de sēmēnat.

Tot pe atunci unii economi din Franca, au început a înmuia grâul de sēmēnță într'un fel de leșie de cenușă, baleză de vacă, ud și apă. Această metodă însă avea de scop mai mult grabnica incolțire și răsărire a grăunțelor, decât nimicirea sēmēnței de tăciune.

Împrejurarea, că o corabie încărcată cu grâu ce venia din Asia s'a confundat aproape de Bristol, în mare, unde apa era tare sărată și astfel grâul acela nu se mai putea întrebuița la facerea pânei, ci numai pentru sēmēnat, a adus cu sine, ca tăciunile să piară cu totul din holdele sēmēnate cu astfel de grâu, servind totodată și de învățătură economilor pentru viitor.

Tull, un scriitor, ne spune, că economii întrebuițau apa sărată contra tăciunelui încă de pe la anul 1660.

O altă metodă pentru văruiatul grâului de sēmēnță este și a lui Dombasle, care constă dintr'o leșie de pucioasă, var, sodă și apă, dar' nici aceasta nu

Ce-aș mânca și ce-aș lucra ?

Ear' de mă ved necăjit

Și de gânduri năpădit,

Rid cu toții din inimă

Ca să-'mi facă voe bună.

Dar' visul iute se trece

Peșla zece — douăsprece,

Ear' când ciasul bate doi

Și când am dormi și noi

Bate doi și bate trei

Se visează fericiți

Între frați, între părinți

Și-între fetele din sat

Că le ia pe după cap

Dulce ciasul a trecut

Că trei ciasul a bătut,

Ear' jumătate la patru

Strigă scoală și fă-ți patul.

Nici un traiu nu-'i cu amar

Ca cătăna la tunari.

Dimineața când mă scol

Mănc numai prefontu¹⁾ gol,

Fac patul și mătur iute,

Că de nu afar' mă scoate

Și ne ia pe gang antret

Și de-om umbla cam încet

Ne mai prinde și de piept

Și strigă măi căne porc,

Tu ai să mergi la raport.

Cât de bine eu mă port

Ca să nu merg la raport

Că la raport de-oi ajunge

Inimioara-'n mine plânge.

Formaistēr c'o stea la gât

De te duce la raport

Chiar dacă tu ai drept

N'ai la nime de-a te plânge

Căpitanul nu-'nțelege.

Nu-'nțelege românește

Numai te ștrofăluște,

El pe tine nu te crede

Chiar cu lacrimi de te vede

Un formaistēr, un căprar

¹⁾ Pănea soldaților se mai numește și prefont.

s'a bucurat de o primire călduroasă din partea economilor, de oare-ce era prea costisitoare adecă prea scumpă pentru ei.

Între toate mijloacele arătate până aci, nici unul nu e recunoscut așa de bun, ca leșia de peatră vînătă, care se topește mai întăiu în apă ceva călduță, apoi se amestecă cu câte 100—200 litri de apă rece, care o turnăm peste grăul pus în ciubere, unde se amestecă și se lasă apoi de seara până dimineața. Cu două chilograme peatră vînătă se pot face 10—12 hectolitre de grău. În dimineața următoare grăul muiat se scoate din ciubere, se întinde la soare, ca să se uște și apoi după două-trei zile se poate sămăna.

De oare-ce peatra vînătă atacă mai tare ca toate celelalte leșii sămănta tăciunelui de grău, ea s'a adevărit a fi cel mai bun mijloc pentru stîrpirea aceleia. Dar' s'a constatat și aceea, că praful ce se desvoaltă din acea peatră vînătă cu prilejul sămăntului din mână, poate să devină vătămător, ba chiar primejdios pentru sănătatea economilor, dacă îl înghit în ei prin răsufare. De aceea economiștii practici, s'au cugetat la aflarea unui alt mijloc mai puțin vătămător și primejdios pentru sănătatea omului.

Quarante Descalone din Francia, a aflat în timpul din urmă un nou mijloc pentru văruiul grăului de sămăntă, numindu-l germinator, care are toate însușirile petrei vinete, numai că nu este așa vătămător sănătății omului. De aceea s'a și recunoscut, ca cel mai bun mijloc pentru văruiul grăului de sămăntă.

Se înțelege, că toate mijloacele înșirate până aci se pregătesc mai anevoe și chiar cu oare-care cheltuială. De aceea apoi și vedem, că economii nostri întrebunțează mai mult laptele de var, pentru grăul de sămăntă, când acela este atacat de tăciune și numai când ved, că acela nu ajută nimic, mai cearcă și altele, despre cari aud, că sînt mai bune și mai nimerite ca cele cunoscute de ei.

Ioan Georgeson.

Câteva reguli pentru ținerea taurilor.

A fost un timp, când procurarea și îngrijirea taurilor, ca și a celorlalte vite de prăsilă, cădea numai în sarcina singuraticilor proprietari de vite, cari pe unele locuri, parte nu se îngrijeau de loc, ca să aibă tauri pentru gonitul vacilor și erau siliți să meargă în asemenea casuri în al doilea sau chiar al treilea sat pentru scopul numit, după-cum se mai întâmplă poate și acum pe câte un loc, parte că țineau niște tauri amăriți și neputincioși, din care causă apoi și vițerii proveniți dela ei, erau de tot slabi și ticăloși.

Pentru delăturarea acestor neajunsuri, s'a văzut silit în cele din urmă chiar și guvernul, ca prin o lege deosebită (art. de lege XII. din 1894) să impună comunelor politice procurarea și îngrijirea vitelor de prăsilă tătane. Dar' cum se face aceasta, se poate vedea pe cele mai multe locuri.

În scopul ca să se facă economie pentru comună se cumpără une-ori tauri, cari nu au ajuns vîrsta prescrisă de doi ani, dar' și acestia destul de scumpi și cam după prietenie. Aceia se lasă apoi în ciurdă la un număr mai mare de vaci, ca cât prescrie legea, pe cari, se înțelege, sau că nu le pot gonii pe toate, sau dacă le și gonesc, se ruinează în timpul cel mai scurt. Afară de aceasta, une-ori taurii nu pot afla în câmp nici pășunea de lipsă, ca să se sature, ci sînt siliți a răbda și foame.

În privința aceasta, unele comune tot se mai îngrijesc, ca taurii să se pască seara și dimineața și deosebit de ciurdă, deoparte în apărat și numai după aceea să se scoată în ciurdă. Dar' cum se face și aceasta se poate convinge oriși-cine, care se interesează cât de puțin de afacerile comunale.

Peste vară tot mai merge, cum mai merge, dar' iarna merge și mai rău pe unele locuri. Iernatul taurilor se dă pe unele locuri, pe calea licitațiunii publice. Pe calea aceasta prețul iernatului une-ori atât rămâne de bagatel, încât acela nu se plătește, de aceea apoi se și face numai ca de clacă. Organele comunale, ca și comisiunile economice cu ocaziunea vîsitelor de peste an, une-

ori trebuie să închidă și ele ochii, ca să nu mai vază toate scăderile provenite dintr'un astfel de îngrijit și iernat.

Urmările unei îngrijiri necorespunzătoare a taurilor, sînt dăunose nu numai pentru comune, ci chiar și pentru singuratici. Pentru comune urmările sînt dăunose întru atîta, că acelea sînt silite apoi în cele din urmă, a lăpăda taurii deveniți astfel neapți mai pe nimic, apoi a cumpăra în locul lor alții earăși cu prețuri mari, ear' pentru singuratici sînt dăunose, că în modul acesta le rămân vacile sterpe. Ca la multe alte locuri, așa și aci se adevărește proverbul: »Pentru un cuiu să perde potcoava, ear' pentru potcoavă — calul și călărețul».

Scopul taurilor în economia vitelor este acela, ca ei se poată da vieață unor vițerii buni, frumoși și puternici. De aceea ei înșiși trebuie să fie de un soi bun, să fie frumoși și în putere, pentru-că în economia vitelor se adevărește de cele mai multe-ori proverbul: »Ce sameni, aceea răsare».

În timpul din urmă, s'a făcut un paș însemnat spre înaintare, în ceea-ce privește creșterea taurilor, de oare-ce nu numai economii singuratici și anumite societăți și școale economice, ci chiar și ministerul de agricultură a început a ține pe moșile statului și ale unor școale de model, din an în an tot mai mulți tauri tineri, de un soi bun și ales, pe cari îi vinde celor interesați, ear' comunelor mai sărace îi dă chiar cu un preț redus și de a-l plăti și acela în rate mici anuale.

Scopul este vădit și aci și anume: de a se înainta economia vitelor și deodată cu aceasta, de a se putea crește în locul vitelor de mai nainte, cari pe unele locuri lăsau foarte mult de dorit atît în ceea-ce se ținea de lapte, carne și lucru, cât și în ceea-ce se ținea de prețul de vînzare al acelora, — alte vite mai bune și mai de preț.

Mai nainte vitele aveau un preț cu mult mai mic ca acum, fie pentru-că nici soiul lor nu era așa bun și ales, ca acum, fie pentru-că nu erau atîția bani și consumatori ca acum și fie pentru-că nici economii nu știau atîtea taine economice.

Minte tot și n'au habar,
Că tu nu-nțelegi ce spune
Și spune minciuni de tine
Și pe el îl crede zău
Că e om de neamul seu,
Dacă-i cu stele la gât
Îl crede că-i priceput,
Ear' chiar dacă tu-nțelegi
Și bine cu ochii vezi
Că de tin' ce-a cuvîntat
Nu-i nimic adevărat.
Și de-ncepi cu vorbă bună
Să te aperi de minciună
Căpitanul strigă »Rui«¹⁾
Că de nu de loc incuiu,
Ș'apoi necăjit turbat
Îți spune că vii legat
Ori în feară²⁾ ori la stîlp³⁾

¹⁾ Tăcere.

²⁾ Feară în mână și în picior; șese ciasuri feară scurte.

³⁾ Grozavă legătură cu mâinile înapoi ridicat sus pe virful picioarelor, că în cele mai multe casuri doctorul trebuie să stea lângă fecior cu ciasul în mână. Apoi în manevră legat de roata tunului cu fața în soare

Ca o vită chinuit,
Aintăl¹⁾ ori casarm-ariște²⁾
Și câte drăcii de toate,
De nici sfântul nu te scoate
Din osânda cătăneasă
Arzo focul s'o pârlească
Să nu-i mai auz de nume
C'-amar m'a robit pe mine
Cine-a făcut raportul
Arză-i focu sufletul.

Mai trăiam bine și eu
Pân' eram în satul meu,
Aveam tată, aveam mamă
Și trăiam cu voe bună,
Mă sculam nenecăjit
Și de nimenea nesilit,
Mă sculam când îmi plăcea
Maica mîncarea-mi făcea

¹⁾ Ariste strictă, unul singur într'un loc doarme ziua și noaptea pe scândura goală, aproape în fiecare zi are și feară scurte, o zi mîncă și una post, pită și apă.

²⁾ Nu e iertat a părăsi căsarma la nici un cas.

Și mîncam cu poftă bună
Și-mi era mai drag de lume,
Acum de când sînt tunar
Duc vieață cu amar,
Că mă culc tot suduit
Și mă scol tot necăjit.
Când mă scol oftez din greu
Blăstămînd norocul meu
Și mă-mbrac tot supărat
Nu mă-ntreabă de-am mîncat,
Făr' ne ia pe gang antret,
Că doi cai ne-așteaptă 'n ștal¹⁾
Auleu ce traiu cu-amar,
Doi cai sînt în seama mea,
Auleu vieață grea,
Eu să-i frec să-i curățesc,
Să-i adăp și să-i hrănesc.
În loc de pită și slănină
Eu să iau șustaru 'n mână,
Dar' nu șustarul de lapte
Că cu gîndu-mi fac păcate,
Făr' șustarul blăstemat

¹⁾ Grajd.

Astăzi s'au convins cei mai mulți economi de vite, că decât să ții vite multe și de un soiu prost, mai bine puține și de un soiu mai bun și ales. Și pentru ca să o poți face aceasta, trebuie să-ți știi alege atât vacile de prăsilă, cât și taurii. Dar' cu alesul încă nu mergi de parte, trebuie să le mai știi și îngrijii.

Asfel pentru îngrijirea taurilor se recer anumite reguli pe cari dacă cei chemați nu le observează, ușor pot face și din taurul cel mai bun, un taur rău și cu nărav.

Mai nainte de toate, cu taurul atât până e mic, cât și după ce a mai crescut, nu e bine ca să ne jucăm și răsfățăm, căci prin aceea ușor putem să-l întărim și învățăm, ca să ne împungă.

Taurul trebuie să se împărtășească de un nutreț mai bun și mai ales, ca celelalte vite, atât pe timpul de vară, cât și peste iarnă. Nutrețuri prea grase, cum e otava și cucuruzul sau făina, nu e cu scop a-i da, fiindcă se prea îngreunează și prin aceasta devine neaprt pentru gonit.

Taurul mai tânăr ca de doi ani, nu e cu scop de a-l lăsa la vaci, de oarece se prea forțează și astfel curând poate deveni neaprt. Mai mult ca 60—80 vaci în ciurdă și ca 100—120 vaci, când se ține în grajd, să nu se compute pentru un taur.

Când taurul se ține în grajd și vacile se duc acolo la el, să nu lăsam ca acela să gonească de câte două sau chiar de câte trei-ori pe una și aceeași vacă, căci prin aceea numai se strică, ear' vacile prin aceea pot să stărpească. Să nu lăsam să gonească nici vaci de aceea, cari nu sunt în periodul gonitului.

Taurul ținut și vara în grajd, trebuie lăsat pe fiecare zi câteva ore pe afară în liber, ca să poată face mișcările de lipsă. Să ne ferim a tracta dur și a bate taurii, căci prin aceea numai le dăm ansă de a-și răsbuna.

Dacă o comună are mai mulți tauri, acestia să se țină și ierneze pe cât se poate tot la un loc, ca astfel să se poată cunoaște și împrieteni și să nu se bată și împungă, când se scot în ciurdă.

Dacă un taur, pe lângă toată grija celor chemați să-l îngrijească, devine eu nărav și împunge, acela trebuie oprit

din ciurdă și ținut în grajd sau dat pentru măcelărit.

Dacă taurul este mai mare, ear' vaca mai mică, aceasta se mină cu prilejul gonitului pe un loc ceva mai ridicat, ear' dacă taurul este mai mic ca vaca, atunci aceasta se mină într'un loc ceva mai gropănos.

Pe timpul gonitului, ba chiar și afară de acela, taurii trebuie să se nutrească și cu ovės. Despre aceasta trebuie să se încredințeze necurmat cei chemați cu controlarea aceea, căci de unde nu, un îngrijitor neconștiențios, odată poate face daună comună.

Un taur nu trebuie ținut timp prea îndelungat la o comună, de oarece dela un timp pot să-și vină la gonit și vaci de aceea, cari se trag dela el și astfel între vitele înrudite se pot naște anumite boale și scăderi.

Taurul nu trebuie ținut din economia proprie, ba nici din comuna respectivă, dacă se poate, ci dintr'o economie străină. Prin o astfel de procurare, se îmbunătățește încâtva chiar și soiul vitelor.

Taurii mai bătrâni, ca de 6—7 ani, să nu se țină în economie, de oarece după timpul acesta se cam îngreunează și devin neaprti pentru gonit.

Acestea sunt câteva din regulile mai însemnate pentru ținerea taurilor; reguli asupra cărora ar trebui să se cugete totdeauna cei chemați cu procurarea, ținerea și îngrijirea acelor.

Ioan Georgescu.

SFATURI.

Zărul ca nutreț pentru porci.

Porcii iubesc peste măsură zărul provenit din laptele încheșat. De aceea după economiile mai mari de oi, pe timpul când acelea se mulg, se poartă de regulă și un număr oare-care de porci, ca acestia să consume zărul ce se produce. Zărul trebuie dat la porci în măsură potrivită, ca acela să le și țină, pentru-că dacă li-se dă prea mult, ușor se pot umfla și să crepe. De aceea se socotește pentru un porc de 100 chlgr. greutate numai câte 16 litre de zăr pe zi. Dacă porcii nu umblă la pășune, atunci trebuie să li-se dea pe lângă zăr și ceva nutreț mai tare, precum sunt buruienile, lobenițele, tărțile și altele, căci la din contră numai zărul gol produce cufureală.

Stîrpirea buruienilor.

Buruienile, cari cresc cu deosebire pe locurile nelucrate, părăsite, une-ori chiar și prin cele lucrute, se prăsesc și ele din sămânță. Sămânța aceasta, după ce ajunge la coacere, parte cade acolo, unde a crescut și planta veche, parte e minată și împrăștiată de vânt, oameni, animale și pasări și pe alte locuri mai îndepărtate. Sămânța buruienilor fiind mai trainică, răsare și crește mai curând, ca a plantelor cultivate. Buruienile, cari cresc printre plantele cultivate, sunt ca niște furi răpitori, cari răpesc nutrețul acelor. De aceea apoi, economii harnici caută mijloace fel și fel pentru stîrpirea

acelora. Unul dintre aceste mijloace este și curățirea sămânțelor de sămănat, de grăunțele buruienilor. Dacă aceasta nu s'a putut face cu succes, atunci urmează plivitul, ear' la plantele de săpă — săpatul. Stîrpirea buruienilor veninoase de prin curți, ulițe și alte locuri părăsite o ordonează de altcum chiar și legea și pe aceia, cari nu o observează îi poate aspru pedepsi.

Contra arsurii.

Cel mai simplu mijloc contra arsurii este sarea de bucătărie topită în apă și cu aceasta apoi se fac comprese la locul ars. Mai bune sunt însă compresele cu apă de sare acră. Este recomandabilă și o alifie făcută din unt și gălbiniș de ou; anume la un gălbiniș de ou se adăoge o lingură de unt. Aceasta se pune pe o cârpă de in și după ce alifia se încălzește, se înlocuește cu alta proaspătă. Această alifie alină durerile în timpul cel mai scurt și vindecă chiar și rana.

Știri economice.

Roada câmpului, după-cum spun rapoartele oficiale intrate până la 20 l. c. la ministerul de agricultură — e cât se poate de felurită. În unele părți ale țării roada a fost foarte bună, în alte părți a fost mijlocie și în unele apoi cam slabuță. Peste tot se așteaptă la grâu o roadă cam de 37 milioane măji metrice — mai puțin ca în anul trecut cu aproape 2 milioane măji metrice. În socoteală mijlocie s'ar veni aproape la 7 măji metrice de un juger catastral.

Sęcara peste tot e cam slabă. Sęcarișul orzului e pe isprăvite. Rода sęcării e destul de mulțumitoare.

Ovėsul a cam suferit din pricina ferbințelilor. Rода ovėsului este în anul acesta mai slabă decât în anul trecut.

Cucuruzul se desvoaltă bine în țeara întregă. În multe părți cucuruzul așteaptă ploaie.

Crumpenile și legumele peste tot se desvoaltă destul de bine.

Viile în multe părți sunt atacate de peronosporă și stricate de ghiață.

Mină de granit în comitatul Aradului. Se scrie din Arad, că în hotarul comunei Hălmăgel, nu departe de gara Hălmăgiu a căii ferate, s'a aflat o mină de granit de cea mai fină și aleasă calitate. Mina se estinde pe un teritor de 15 kilometri, teritorul însă e proprietatea unei bănci din străinătate. Se zice, că aceeași mină e foarte bogată și în alte metale.

Noue linii ferate în România. Dl I. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, a dat in voială a se face următoarele linii ferate: Dlui Balș linia dela Tirgu-Ocna la Slănic; dlui Iosif Bunescu, Athanasie eto. linia Rucăr-Găești cu ramificația Lucieni-Tirgoviște; dlui inginer Torocanu, linia Drăgănești-Giurgiu cu o ramificație; dlor C. G. Vernescu, N. Catargiu și Popovici, linia Tirgu-Neamtu la Pașcani.

Tot cu gunoiu încărcat;
Auleu ce traie cu greață
Și ce amară viață,
Cu degetele crepate
Tot cu gunoiu încărcate.
Și mistrogul cu gunoiu
Strică sănătatea 'n noi,
Că e greu și 'i tare greu
Și trebuie să-l duc eu,
Și mă rupe dela șale
Și mă'ndoaie de spinare,
Eu flămând și nemâncat
Tot suduit și muștrat
Uit și tată, uit și mamă
Și duc jale fără seamă
Și-așa gândesc supărat
Că și mama m'a uitat,
Ba cred că și Dumnezeu
M'a uitat, m'a dat la rău
Pentru vr'un păcat al meu.

(Va urma).

CRONICĂ.

AVIS. Rugăm pe iubii nostri abonafi, care nu ne-au trimis încă abonamentul pe a doua jumătate a anului acesta, să se grăbească cu trimiterea banilor, căci celor ce n'au plătit, numai un număr le mai putem trimite.

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

Preot nou. Alaltăieri a fost hirononit întru presbiter clericul absolut *Ilie Măneacă*, ales paroch în Ucea-de-jos (presbiteratul Avrighului).

† **Ioan Moga.** Persecutat pentru dragostea de neam, tinărul *Ioan Moga* era și el în grupul juriștilor eschiși dela universitatea din Cluj și al entusiștilor cari drept răspuns la insulta unui vice-procuror au mers și au încununat *mormântul dela Tebea*. Al seu mormânt cine l va încununa oare?... O telegramă din *Abrud* vestește, că juristul *Ioan Moga* (din Sibiu) a răposat repentin ieri în *Abrud*, unde mersese să iee parte la adunarea generală a »Societății pentru fond de teatru român«. — Fie-i somnul lin și dragostea lui de neam pildă de urmat.

Hymen. *Basil Murășan* din Copand, teolog absolut, și domnișoara *Maria Mezei* din Petridul-de-sus, se vor cununa Duminecă (5 August) în biserica gr.-or. din Petridul-de-sus.

— **Ioan Oltean**, teolog absolut și student jurist, din Băișoara, și d-șoara *Otilia Barbulescu* din Băla, se vor cununa Duminecă (12 August) în biserica gr.-cat. din Băla.

Convocare. Despărțământul XXIII. Turda al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, își va ține adunarea generală în biserica gr.-cat. din Turda-veche la 12 August a. c., cu următorul program: 1. Deschiderea adunării la 3 ore p. m. prin directorul despărțământului. 2. Raportul despre activitatea comitetului. — 3. Raportul cassarului. — 4. Esmiterea unei comisiuni pentru consurarea raporturilor, conscrierea de membri noi și încassarea taxelor. — 5. Inaugurarea bibliotecii populare a despărțământului. — 6. Eventuale disertatiuni. — 7. Eventuale propuneri. — 8. Raportul comisiunii esmise. — 9. Satorirea budgetului pre anul 1900/1901. — 10. Alegerea delegaților pentru adunarea generală a »Asociațiunii«. — 11. Designarea locului pentru adunarea viitoare. — 12. Alegerea comisiunii pentru autenticarea protocolului și închiderea.

Rugăm pe on. membri ai despărțământului și pe toți, cari doresc cultura poporului român, să iee parte la această adunare.

Turda, din ședința comitetului despărțământului XXIII. al »Asociațiunii«, ținută la 30 Iunie 1900.

Artemiu Codarcea m. p.,
Protopop-director.

Dr. Eugeniu Pătăceanu m. p.,
secretar.

Cununie. *Ioan Pop* teolog absolut și *Ludovica Morariu* își vor celebra cununia lor, Duminecă, în 12 August st. n. a. c. la 3 ore p. m. în biserica gr.-cath. din Chiraleș.

Tîrg de țeară. Tîrgul Sânt-Iacob al Timișoarei se va ține în uest-an în zilele de 9—13 August st. n. Cu acest tîrg se împreunat și marele tîrg de cai sud-ungar (mai nainte banatic).

Petrecere în Mociu. Din prilejul adunării generale a despărțământului XV. (Mociu) al »Asociațiunii«, la 12 Aug. st. n. se va aranja în Mociu, la hotel »Central« petrecere de vară în favorul despărțământului. Întrarea: de persoană 2 cor.; de familie 4 cor. Începutul la 7 ore seara.

A sosit timpul... să sune tarabana pe la porțile oamenilor. Ministrul de finanțe a trimis ordin aspru tuturor oficiilor de dare să încasseze energie darea. Nu numai din anul acesta, ci pe multe locuri chiar și din anul trecut e considerabilă restanța, și fiindcă secerișul s'a terminat acum e timpul vinderii bucatelor, ministrul vede sosit deci timpul, ca executorii să-și înceapă activitatea... Pentru încassări ministrul face responsabile organele respective, și în Septembrie va trimite câte un ampioiat ministerial la fiecare direcție financiară, ca să controleze ce și cât a încassat.

Recoltă slabă. În comuna Rittberg (Banat) oamenii au terminat cu treeratul; recolta e cât se poate de slabă; 8—20 clăi pe 1 juger, 6—15 chlgr. de grâu din o claie, așa că de pe 1 juger abia s'a recolat 300 chlgr. de grâu. Și câte locuri de acestea vor fi în toată țeara! Dar' pentru aceea, conform ordinului ministrului de finanțe, »a sosit timpul« pentru-ca executorii să încasseze cu tarabana restanțele de dare de pe la bieții economi.

Petrecere în Benic. Inteligența română din Benic invită la petrecerea de vară ce o va aranja Duminecă (12 August st. n.) în o grădină privată, ear' la cas de timp nefavorabil în școala română. Începutul la 6 ore. Întrarea: de persoană 1 coroană, de familie până la 3 membri 2 coroane. Venitul e destinat pentru cumpărarea unui clopot mare la biserica gr.-cat. De vidualii se vor îngrijii oaspeții, ear' de beuturi bune și ieftine, precum și de încuarterare îngrijește comitetul aranjator.

A 7-a ședință literară a ținut-o »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« aseară, la 27 Iulie n. c. Deși trăim în plină vreme caniculară și deși instituțiunile noastre culturale au luat ferii, clasa meriașilor nostri sibiieni ține a se întruni cel puțin odată în lună la așa zisele ședințe literare. Ședința de aseară se numără și ea între cele bine cercetate și bine succese. Presidentul Reuniunii noastre dl *Victor Tordășianu*, în cuvântul de deschidere reasumează lucrurile de mai mare însemnătate petrecute dela ultima ședință în viața Reuniunii. Intre altele ne aduce la cunoștință cu viuă bucurie cum I. P. S. Sa domnul *Ioan Meșianu*, arhiepiscop și metropolit, deși copleșit de o mulțime de afaceri, a binevoit a primi înaltul patronat asupra Reuniunii noastre. Ne comunică viile mulțumiri ale venerabilului domn *Constantin Stezar*, căp. c. și r. în pensiuie, care proclamat în ultima adunare generală *membru onorar al Reuniunii* — s'a simțit plăcut atins de deosebita onoare, ce Reuniunea i-a făcut în schimbul modestelor jertfe, ce le aduce pe altarul culturei noastre naționale. Mai amintește de rezultatul ostenelelor membrilor din comitet, puse în serviciul fondului à 20 bani, din care se se *acuire un local propriu al Reuniunii cu o hală de vânzare*. Până de prezent la acest fond au contribuit peste 30 membri. Trecându-se după toate acestea la esecutarea bogatului și variatului program al ședinței, dl *Ioan Bologa*, sodal păpuar, declamează poesia »*Doina*«, de G. Coșbuc; d-șoara *Elena Grindean* declamează poesia »*Sora și Hoțul*« de Vas. Alexandri; sodalul păpuar dl *Ioan Panfilie*, poesia »*Păstravul*« de I. Po-

pescu; d-șoara *Paraschiva Popa*, pentru prima-oară cetește bine anecdota populară »*Jidovul roșu*«, ear' după d-sa dl *Ioan Bologa*, ne mai delectează declamând poesia »*Portretul soacrei*« de I. Mușoiu, producând mult haz. Eroii serii însă au fost fără indoiială dl *Petru Neagoe*, calfă de boltă și d-șoara *Eugenia Grecu*, învățătoare calificată pentru lucrul de mână, primul prin declamarea corectă a piesei »*Luceafărul*« de Eminescu, ear' a 2-a prin esecutarea la pian a mai multor arii românești. Dl Neagoe prin declamarea »*Luceafărului*« a dovedit, că deși ocupat peste măsură toată ziua în prăvălie, orele de seara le folosește întru cultivarea intelectului seu. Precum mai aflu dl Neagoe are deosebit talent și pentru pictură și umblă cu gândul, ca în scopul perfecționării sale în acest râm artistic să urmeze cursurile școalelor de bele-arte din România. D-șoara *Eugenia Grecu*, care nu odată și-a pus prețioasele servicii în cauza Reuniunii — absolvând cu deplin succes școala superioară pentru lucrul de mână, va deveni o folositoare instructoră pentru ori-ce școală de fetițe la care s'ar angaja. (*Un participant*).

Portretul Metropolitului Meșianu. În »România Jună« cetim, că pictorul Bran, însărcinat de ministerul instrucțiunii publice a face portretul Metropolitului Meșianu, a plecat la Zernești, unde va esecuta acel portret.

Lupi în jurul Brașovului. În »Gazeta Transilvaniei« cetim, că prin unele părți muntoase din jurul Brașovului au început să bântuie lupii. Zilele trecute pe hotarul comunei Crisbav a fost omorât de lupi un bou, ear' într'o pădure de lângă Țințari doi cai au fost uciși și carnea lor aproape jumătate fu mncată de lupi. Intre oameni se zice că a intrat frică și nu mai cutează să-și ducă noaptea vitele la pășune.

Petrecere în Capolnoc-Mănăștur. Inteligența română din Capolnoc-Mănăștur și jur invită la petrecerea de vară, care se va aranja la 12 August st. n., în favorul casinei proiectate a se înființa în Capolnoc-Mănăștur. Întrarea: de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane. Începutul la 7 ore seara.

Să fie de învățatură. În Liuzii-Homorului (Bucovina) cărcămarul evreu Mendel Itzig a făcut nuntă mare; își măritase o Rifkele. Țeranii români s'au îmbulzit și ei să vadă nuntă de domn, ducând jupânului Itzig cinsturi care ce avea: găini grase, ouă, miere etc. Itzig a luat frumos cinsturile, adunând astfel mai mult de o sută de găini și o ladă de ouă proaspete. În schimb a dat țeranilor câte un păhărel de holercă, dar' la nuntă ba să-i lase. Seara a mers chiar la primarul să ceară străjerii, ca să alunge cu puterea pe nuntașii români. Și i-a alungat afară din curte cu puterea.

De li-ar fi de învățatură cazul acesta tuturor țeranilor români, nu numai celor din Bucovina, ci și din alte părți.

Comune pustiite de incendii. Duminecă înainte de ameză un incendiu puternic a mistuit casele și clădirile economice la cincizeci-și-doi locuitori din *Odorheiul-săcuesc*. Parte mare a locuitorilor fiind turmentată nu voiau să dea ajutor la stingere; a trebuit să se ceară asistență dela gendarmi și ajutor dela comunele vecine.

Sâmbătă a fost distrusă de foc comuna *Mera* din apropierea Clujului. Cincizeci-și-nouă case cu toate clădirile economice au fost mistuite de flacări. S'a constituit un comitet, care să incieze colectă publică pentru ajutorarea nenorociților.

În alumnul zsigaiian din Oradea-mare pe anul școlar 1900—1 pe lângă cei primiți deja se mai primesc încă șapte tineri gr.-or. români, cari vor studia la gimnasiul ori la școalele reale, sau la academia de drepturi din Oradea-mare. Cererile adresate senatului fundațional sînt a se trimite ppresbiterului Toma Păcală în Oradea-mare până cel mult la 15 August st. n.

Calfă ucigaș. În comuna Șipet la faurul Iosif Homorult era aplicat un sodal român, pe care stăpânul seu neconținut îl certa. Astfel și Sâmbătă începînd a-l certa și batjocori, sodalul i-a isbit barosul în frunte așa, că stăpânul certăreț a căzut la pămînt și a murit. Sodalul s'a înștiințat însuși și e deținut la casa comunală.

Zeceri falsi. În Hunedoara s'a dat de urma unor zeceri falsi, despre cari la ascultarea posesorilor lor s'a constatat, că au ajuns în circulație cu ocazia tirgului de vite. Imitația e făcută cu multă dexteritate; numai cu lupa se poate observa, că sub figurile de femeie, pe partea unghurească, în cuadrat în loc de »osztrák« e »oszták« și în loc de »mindkét részben« e mindkét részben.

Pentru cununia regelui Alexandru în Belgred se fac deja mari pregătiri. Conform știrilor de până acum, cununia va fi în cursul săptămînei acesteia, încă înainte de începerea dohului de curte pentru moartea regelui Italiei. Asupra opiniei publice sârbesti a făcut bună impresiune faptul, că Tarul va fi reprezentat la actul cununii prin ambasadorul conte Kapnist din Viena.

Textul autentic al alocuțiunii regelui cătră corpul ofiteresc numai acum s'a publicat. Acesta dovedește nu numai energia prin care Alexandru stăruie pentru respectarea hotărîrii sale, ci și marea recheală dintre el și Milan. Si-a exprimat chiar speranța, că tatăl seu nu va mai pune piciorul pe pămînt sârbesc.

Duminecă seara poporația capitalei a făcut regelui conduct de torțe. Regele în uniformă militară de gală, avînd la dreapta pe mireasa sa, în toaletă rosa cu dantele negre, a stat în fereastra parterului și a mulțumit pentru ovațiuni prin o alucție în care de nou a accentuat, că ia în căsătorie pe Draga din amor și nu se abate dela această hotărîre.

Tarul a primit să fie naș, avînd să fie substituit prin agentul diplomatic rusesc din Belgrad Mansurov.

Adunarea Asociațiunii în Murș-Ludoș. Duminecă în 30 Iulie s'a ținut în *Ludoșul-de-Murș* adunarea generală a despărțimentului »Asociațiunii«. Deși ținutul în jurul Ludoșului e curat românesc, la adunarea culturală au luat parte foarte puțini. Și nu e bine când inteligența nesocotește așezămintele noastre care au menirea să sprijinească propășirea noastră culturală și literară pentru-că un popor numai atunci își asigură o viață trainică și numai așa poate să țină paș cu lumea când se știe însuflețit pentru învățatură și pentru știință.

Puțina inteligență, ce se află în M. Ludoș a lucrat din toată inima că atât adunarea cât și petrecerea ce a urmat să fie cât se poate de reușite.

Și petrecerea a și reușit foarte bine. A luat parte o mulțime de inteligență din jur și din depărtări. Ne-ar fi plăcut însă mult mai bine dacă și adunarea ar fi reușit ca petrecerea.

Petrecere în Avrig. Inteligența română din Avrig și jur invită la petrecerea de vară cu joc, care se va ține în spațioasă sală a hotelului comunal din Avrig, Duminecă, în 12 August (30 Iulie v.) Începutul precis la 8 ore seara;

Prețul de intrare: de persoană 1 coroană, de familie 2 coroane. Suprasolviri nu se primesc. Venitul e destinat spre scopuri filantropice. NB. Comitetul a luat dispoziții ca să se facă și o mică escursiune la 4 ore d. p. în frumoasa grădină a fraților Borger și la fabrica de sticlărie din apropiere.

Despărțimentul Hida-Huedin al Asociațiunii va ține adunarea sa la 12 Aug. c. în *Hida* (Hidalmás). Cu acest prilej inteligența română din Valea-Almașului și jur va aranja a petrecere cu dans împreună cu concert și reprezentațiuni teatrale, spre scop filantropic.

Meseriași și neguțătorii nostri încep deja să se încredințeze de marile foloase, ce le poate aduce *cancelaria*, care o să se deschide aici în Sibiu pentru-ca să mijlocească cumpărările (procurările) de tot felul de mărfuri și să spriginească în același timp și vînzările produselor (mărfuri bucate, ouă și altele) ce le au chiar și țeranii nostri de vînzare.

Atât meseriași și neguțătorii nostri cât și țeranii vor ave însemnate câștiguri, lucrînd prin cancelaria de mijlocire (sau cum îi zice: *agenția comercială*) căci de pe o parte neguțătorii vor ave mărfuri bune și cu prețuri mai potrivite, pe de altă parte apoi toți cei-ce vor avea câte ceva de vîndut, vor vinde mai cu preț și mai bine.

De aceea, în folosul bine priceput al tuturor iubiților nostri cetitori îi îndemnăm, ca toate trebuințele lor să și-le îplinească cu ajutorul cancelariei de mijlocire — pentru care deocamdată să se adreseze toate scrisorile la *administrația „Foi Poporului“ în Sibiu*.

Incendiu. În Covasna s'a escat Vineri un foc la casa lui Alexă Csutak și a mistuit casa și toate supraedificatele. Abia cu mare greu a putut fi localizat focul.

La băile dela Bicsad a bătuit un mare incendiu Sâmbătă după ameză. În timp de abia un cias a fost mistuit de flacări edificiul scaldelor, hotelul cel mare și mai multe clădiri laterale. Numai ajutorului puternic dat de Români din Bicsad e să se mulțumim, că focul nu s'a încins și în edificiul Moricz, unde sînt 30 odăi închiriate do oaspeții balneari.

Loviți de fulger. Marți după ameză s'a lăsat asupra comunei *Mihes* (pe Câmpie) o ploaie torențială împreună cu puternice tunete și fulgere. Când ploaia se rărise, fulgerul a lovit în casa grădinarului contelui Beldi, pe care a aprins-o. Aflîndu-se în casă grădinarul cu soție-sa, fulgerul a atins pe grădinar în picior, ear' pe femeie în obraz. Casa a ars de tot. Puține obiecte au putut fi scoase din casă de oamenii cari au alergat în ajutor.

Dare de seamă și mulțumită. În comuna noastră de mult s'a simțit lipsa unui *magazin de bucate*, pentru-că mulți oameni erau nevoiți a lua bucate primăvara cu camete foarte mari dela străini. Deci ca să împedecăm acest rău, în toamna anului trecut, la 21 Noemvrie v. s'a pus basa magazinului de bucate, la care au contribuit următorii:

Domnii: Petru Ștoponi, notar cercual 360 litre (grâu și fasole); P. Panga, comerciant 1350 litre ovės; Isaia Pobora, oficiant în pensiune 180 litre grâu și ovės; Naon Panga, episcop I. 770 litre grâu și ovės; Petru Pupaș 240 litre grâu și ovės; T. Albai 222 litre grâu și ovės; I. Tîrșu 190 litre cucuruz și ovės; D. Zgriba 195 litre grâu, cucuruz, ovės și fasole; I. Stanciu 140 litre cucuruz și ovės; A. Chereiu 140 litre ovės; P. Stan nr. 9, 110 litre cucuruz și ovės; N. Rămela 120 litre grâu, ovės; D. Orășanu 120 litre grâu și ovės; P. Stan, nr. 91, 120 litre ovės; P. Tabla

127 litre grâu, ovės și fasole; P. Ciuca 120 litre ovės și fasole; P. Daju 120 litre cucuruz și ovės; N. Danciu 120 litre cucuruz și ovės.

Cu cantități mai mici de bucate, și anume dela 20—100 litre au contribuit următorii:

D-na Maria Zgriba, P. Vancea, I. Zgriba, I. Stroia, I. Irimie, P. Ogașan, V. Cornean, D. Păsulă, P. Franț, T. Ciocca, G. Ciocca, D. Todor, N. Zorlențan nr. 139, E. Pupaș, N. Opreș, G. Șiereț, P. Zorlențan, A. Minea nr. 128, D. Groza, P. Părvu, E. Pupaș, Iconia Panga, G. Franț, G. Poru, A. Crișan, C. Mezin, D. Tabla nr. 185, P. Vancea, N. Madescu, D. Bot, N. Panga nr. 80, N. Minea, P. Minea nr. 157, I. Minea nr. 105, P. Toma, I. Goia, S. Popoviciu și I. Albu, ear' subscrisul am dat 12 coroane în bani și localul pentru magazin.

Cu totul s'au adunat în bani: 12 coroane, ear' în bucate: 1173 litre grâu, 1020 litre cucuruz, 4539 litre ovės și 168 litre fasole. La olaltă: 6900 litre bucate.

Atât cei-ce au dat, cât și cei-ce nu au dat s'au exprimat că în toamna a. c. încă vor da. Dee Dumnezeu ca cuvîntul trup să se facă.

Vîzînd Români gr.-cat. din comuna noastră, au făcut și ei un fond de vre-o 5—600 litre bucate; începutul e mic, dar' ne bucurăm că am aflat imitatori.

Cât de bine ar fi, când fiecare comună ar ave câte un magazin de bucate! Toate comunele pot face, numai voința să nu lipsească.

În legătură cu aceasta vă rog să mai publicați:

Pe sfintele sîrbători de Paști a. c. s'au făcut mai multe dăruii pentru înfrumusețarea altarului sfintei noastre biserică, și anume:

P. Pupaș și E. Pupaș au cumpărat mai multe lucruri în preț de 36 coroane.

Cu 6 coroane au contribuit d-nii P. Bălu, preot în Zorlenț-mic și P. Ștopon, notar în loc.

D-na Ghisela Panga 1 cor. 60 bani.

Cu 1 coroană: I. Muntean, învățator; N. Ranga, G. Șiereț, I. Zgriba, Ghitanca Zgriba, Iconia Panga, S. Panga, T. Albai, T. Lațcu și Talia Lațcu.

Cu 60 bani: A. Văcărescu și M. Stan.

Cu 50 bani: D. Orășanu și M. Orășanu.

Cu 40 bani: Ic. Șiereț, E. Pupaș, M. Pupaș, Ic. Zorlențan, E. Popoviciu, I. Tîrșu, G. Ciocca, Par. Zorlențan, T. Stan, M. Vernicea, A. Fărcea.

Cu 20 bani: Ic. Ghera, A. Crișan, A. Ciuca, A. Balaci, M. Minea, M. Micu, Mitru Ghera, V. Cornean, M. Tîrșu, T. Ogașan, M. Franț și C. Mezin.

Bunul Dumnezeu să răsplătească înmîit marinimoșilor, ca astfel să poată dărui și altă-dată.

Zgribesti, la 5/18 Iunie c.

Ioan Muntean,
învățator.

DIN LUME.

Din China.

Încă nici acum nu se știe, că oare sînt în viață trimișii statelor europene din Peking, sau nu, de oare-ce dela ei dea-dreptul n'a sosit nici o știre. Răscaloala împotriiva străinilor se lățește, ear' puterile europene trimit întruna trupe în China. Se crede, că în 15 August aceste trupe vor începe înaintarea spre Peking.

Știrile mai noue le vestesc următoarele telegrame:

Hongkong, 30 Iulie n. Conform unor scrisori sosite din *Vucian*, acolo s'au așiat placate de cuprins dușmănos străinilor. În Canton e liniște.

New-York, 30 Iulie n. »New-York-Herald« anunță: Din Shanghai se depeșează, că *Li-Hung-Ciang* a fost provocat prin un edict împărătesc să plece la Peking și să iee comanda oastei

contra trupelor străine. Guvernul chinez reține pe ambasadori, ca ostatici. *Li-Hung-Ciang* și-a cerut pensionarea.

Londra, 31 Iulie n. Acțiunea separată a Rușilor contra Chinei ia proporții tot mai mari. În Manciuria trupele rusești sînt în răsboiu formal cu Chinezii.

Petersburg, 31 Iulie n. Trupele de căzaci din Siberia au primit cu mare entuziasm ordinul de mobilizare. În jurul *Mukdenului* s'a lăsat grozav răscoala. Generalul *Liscsenks* a trebuit să se retragă spre sud, luptând într'una. În *Kuldja* e liniște.

R Î S.

Nici mort nu o bea.

Un bețiv voind să treacă un rîu, alunecă și cade.

Să silește să se ridice dar' nu poate și apa vine mereu peste dînsul.

— E he! — zice el amenișînd-o cu degetul, de geaba vii peste mine, că nici mort nu te voiu bea!

POSTA REDACȚIUNII.

Dlui A. H. În *Cenade*. Ne pare rău, dar' nu vî putem publica scrisoarea. Prea neîndurat vî hîrtuiți pe teme care nu sînt pentru educarea și dezvoltarea poporului. Pentru poporul, care v'a pus la conducere vî rugăm să încetați cu certele și umîr la umîr să lucrați pentru propășire.

Abonați „Foaia Poporului”.

S'a împlinit deja jumătatea dîntîi a anului acestuia și „Foaia Poporului” intră în a doua jumătate din anul al VIII-lea al vieții sale.

Credincioasă programului seu și menirii sale de a fi făclie luminătoare pentru talpa țării, pentru țeranul român, ea și va urmări mai departe scopul cu aceeași rîvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsesele poporului nostru, ca și pînă acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu îndoit zel și mai departe.

Cei-ce au cetit „Foaia Poporului” și au avut-o în casă o știu prețu.

De aceea credem și nădăjdum, că ei nu o vor lăsa să nu o aibă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foaia Poporului” pe jumătatea a doua a anului curent.

Astfel venim a ruga pe onorații abonați, ca nu numai să se grăbească a trimite în curînd prețul de abonament, dar' să și spună tuturor, cu cari sîntîntînesc și dau în vorbă, ce este „Foaia Poporului”, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, de oare-ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România:

Pe un an întreg 10 lei.
Pe o jumătate de an 5 lei.

Pentru a putî ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de pînă acum li se trimit deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe margine, așa că trimițetorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile cuvenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la post.

Abonații noi sînt rugați a scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea

„Foi Poporului”.

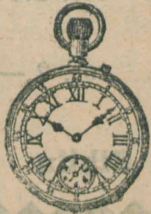
Doi băieți

de 14—16 ani se primesc la învățatură în franzelăria lui

Petru Moga,

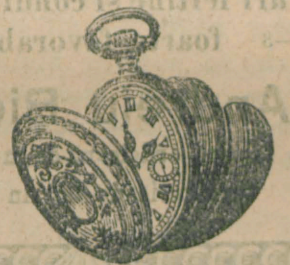
[41] 2—2 Sibiu, str. Cîsnădiei, 44.

JULIUS ERÖS

firmă înprotocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel	dela 5.—	până 12 C.
Oroloj de buzunar remontoir-argint	> 9.—	> 20 >
Oroloj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur	> 18.—	> 30 >
Oroloaje pentru dame din aur, veritabil de Genf	> 24.—	> 70 >
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf	> 40.—	> 160 >
Deșteptător de nichel, marcă fină	> 4.—	> 6 >
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase	> 10.—	> 30 >
Oroloaje cu pendul vieneze cu ponduri	> 28.—	> 70 >
Oroloaje de părete, diferite modele	> 4.—	> 30 >
Lanțuri de gât pentru dame, de aur	> 12.—	> 40 >
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur	> 18.—	> 60 >

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur	dela 40.—	până 140 C.
Inele de aur de tot felul	> 4.—	> 48 >
Inele de aur cu diamant veritabil	> 12.—	> 52 >
Inele de aur cu briliant veritabil	> 24.—	> 300 >
Inele de aur cu briliant imitat,	> 7.—	> 12 >
Cercei de aur de tot felul	> 4.—	> 12 >
Cercei de aur cu diamant veritabil	> 13.—	> 80 >
Cercei de aur cu briliant veritabil	> 46.—	> 500 >
Cercei de aur cu briliant imitat	> 7.—	> 12 >
Brățare de aur de tot felul	> 20.—	> 40 >
Bröse de aur de tot felul	> 12.—	> 40 >
Lanțuri de oroloj și de gât din argint	> 2.—	> 8 >
Cercei și inele de argint	> 160	> 4 >
Brățare și bröse de argint	> 160	> 10 >

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) pînă la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ace de cravată, tabachiere și țiltoare de țigarete, tacâmuri, chibritelnite, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oclou și pe fiecare bucată se poate vedî esact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuesc imdelat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

Rugându-mî pentru numîroase binevoitoare comande, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cîsnădiei 3. Sibiu. Strada Cîsnădiei 3.

(Edificiul »Transilvania«).

Anunț.

În hotarul Deagului (Dégh), comitatul Târnavei-mici, se află de esarândat o moșie în estensiune de 300 jugere catastrale, și anume: 100 jugere arător, 195 jugere fânaș, 5 jugere viie, dreptul de cârcimărit, precum și supraedificatele necesare la economie. Reflectanții condițiunile de esarândat le vor afla prezentându-se la subsemnata în persoană.

Deag, 29 Iulie 1900. [42] 1-3

Nina Tamaș.

Fluidul regenerător pentru cai al lui Kwizda.

[31] 2-15

Prețul cor. 2.80. — Ces. și reg. priv. apă de spălat pentru cai.

De 40 ani deja în folosință în grajdurile Curții, în grajdurile mai mari militare și civile, pentru întărire, pentru potențarea forțelor înainte și după strapăte mari, la scrîntituri, la înțepirea vinelor etc., dă cailor forță de a suporta cel mai greu training — Veritabil numai cu marca de mai sus, se capătă în toate farmaciile și drogueriile din Austro-Ungaria.

Deposit principal la

Ioan Francisc Kwizda,

ces. și reg. austr.-ung., reg. rom. și prinț. bulg. furnisor de curte.

Farmacisit în Korneuburg lângă Viena.

P. T. agricultorilor

li-se recomandă

mașini de îmblătit (treerat)

de mână și de cai — stabile și mobile. Ciururi (treere, vînturătoare) fabricate proprii, construite practic pe temeiul esperiențelor de mai mulți ani.

Lucru solid.

Prețuri ieftine și condiții de platire [40] 2-3 foarte favorabile.

Andrieu Rieger.

Pr'ima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnăcrie de fer, în Sibiu.

"TIPOGRAFIA", SOCIETATE PE ACTIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vînzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 cor. 3.—
 - „Dan“, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) cor. 2.—
 - „Dan“, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 ani. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 64 bani cor. 1.28
 - „Din goana vieții“, ediția III. (1895) cor. 3.50
 - „Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 ani), edit. C. Müller 96 b.
 - „Icoane sterse“, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 32 b.
 - „Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 cor. 2.50
- Cel mai nou volum de nuvele: —
- „În viltoare“, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 cor. 2.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu platire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcil-mare Nr. 8.

[8] 89—

